

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 28, 2006

Vol. XCVII Nr. 187

Centrinė žvalgybos valdyba ties riba

Centrinės žvalgybos valdybos būstinėje.

APF nuotr.

Bernardas Gailius
Alfa.lt

Užgožtas vietinių žinių ir mažai kieno Lietuvoje pastebėtas praėjusią savaitę praslydo pranešimas, kad

JAV centrinė žvalgybos valdyba (CŽV) siekia įteisinti iš esmės smurtinius įtariamų teroristų apklausos metodus.

Įvykiai pradėjo rutuliotis prieš porą savaitę, kai George W. Bush sa-

vo kalboje pripažino leidžiant „kietai“ („tough“) tardyti kai kuriuos įtariamuosius. Kiek vėliau jo administracija pristatė parlamentui įstatymo projektą, kuriuo numatoma atgaivinti jau anksčiau JAV naudotus specialius karinius tribunolus („Military Commissions“).

Be kita ko, projekte siūloma aiškiau apibrėžti 1949 m. Ženevos konvencijose vartojamą sąvoką „nežmoniškas elgesys“. Šie įvykiai sukėlė karštas diskusijas JAV, ir net dalis konservatorių, susitelkusių apie senatorių John McCain, nusprendė pasipriešinti G. W. Bush iniciatyvoms. Na, o patys apklausos metodai oficialiai lyg ir neskelbiami, tačiau jau senokai iš įvairių šaltinių žinomi žiniasklaidai ir, jei tikėsime pranešimais, atskleisti kai kuriems parlamentarams. Štai jie: hipotermijos naudojimas, vertimas įtariamuosius ilgą laiką stovėti, neleidimas miegoti, technikos „dėmesio pasisavinimas“ naudojimas, kai įtariamasis sugrie-

biamas ir laikomas už marškinių, sudavimas delnu, kuris sukelia fizinį skausmą, tačiau po to nelieta fizinio smurto žymių, „smūgiai į bambą“ bei manipuliacija garsu ir šviesomis.

Kažin ar verta smulkmeniškai analizuoti prezidento projektą ir jo suderinamumą su tarptautinės teisės nuostatomis. Kur kas įdomesnė principinė mintis: XXI a. pradžioje civilizuotos Vakarų valstybės specialiosios

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose.
- Pasiaukoję lietuviškiems reikalams.
- Seimas politiko akimis.
- Išradimų pavojuose.
- Marijos diena Šiluvoje.
- Dovana Auksučių ūkiui.
- 42-asis Čikagos tarptautinių filmų festivalis.
- Vilioja studijos JAV Karo akademijoje.
- „Auksinio rudens“ šventė Brighton Park.
- Apie viešnagę tėvynėje.

Valiutų santykis

1 USD — 2.71 LT

1 EUR — 3.45 LT

Lenkijoje — „moralinės revoliucijos“ pabaiga

Varšuva, rugsėjo 27 d. („Reuters“/BNS) — Lenkijos premjeras Jaroslawas Kaczynskis trečiadienį raginamas atsistatydinti dėl per televiziją parodytų slapta nufilmuotų susitikimų, per kuriuos jo padėjėjas derėjosi su viena opozicijos parlamentare dėl to, ko ji norėtų už perbėgimą į kitą stovyklą.

Premjero J. Kaczynskio vadovaujami konservatoriai, kurie praėjusią savaitę dėl nesutarimų biudžeto ir karių siuntimo į Afganistaną klausimais atsisakė koalicijos partnerės „Savigynos“, šiuo metu bando suformuoti naują daugumos koaliciją.

Konservatoriai atmetė kaltinimus nederamais veiksmais ir pareiškė, kad J. Kaczynskis, kuris į valdžią pernai atėjo žadėdamas išgyvendinti šalyje korupciją, neatsistatydins.

Tačiau pikta reakcija į naujienas apie tokius susitikimus verčia abejoti jų galimybėmis suformuoti naują daugumą, o viena maža partija, kuri galėjo nulemti jėgų pasiskirstymą, sustabdė derybas dėl koalicijos.

„Šiuo metu derybos dėl koalicijos yra sustabdytos, — pareiškė Valstiečių sąjungos vadovas Waldemaras Pawlakas. — Laukiame, kad premjeras pasiaiškintų... Padėtis rimta“.

Privati televizija TVN parodė filmuotą medžiagą, kurioje, kaip pranešama, įamžinti du pastarosios dienomis

Nukelta į 7 psl.

Socialdemokratų viršūnėje — trintis

Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — Vis labiau pastebima trintis tarp socialdemokratų vadovo Algirdo Brazausko ir Vyriausybės vadovo vairą iš jo perėmusio Gedimino Kirilo.

Kaip rašo dienraštis „Lietuvos rytas“, A. Brazausko ir G. Kirilo pozicijos pastaruoju metu išsiskyrė net dėl kelių dalykų — socialdemokratų vadovas pareiškė, kad rinkdamasis naują vyriausiąjį patarėją premjeras G. Kirilas privalės atsisveikinti jį jo partinę priklausomybę, tuo tarpu premjeras svarstė, jog partiškumas kandidato paieškoms įtakos neturės.

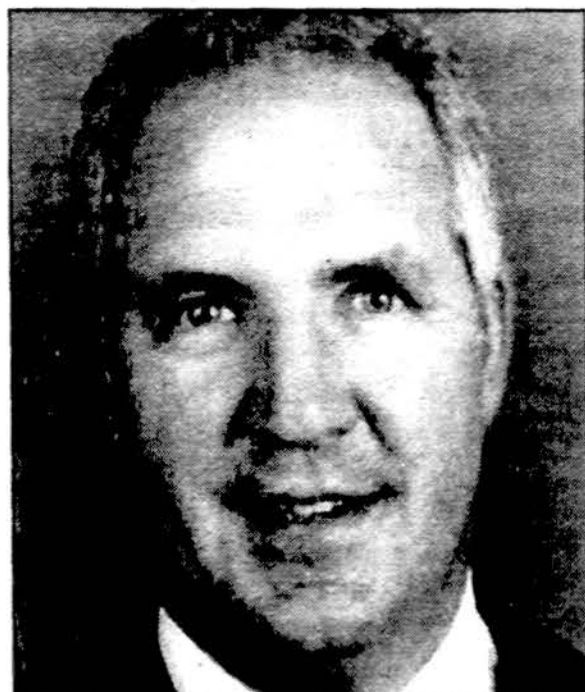
Vyriausiojo premjero patarėjo postas liko laisvas, kai socialdemokratų derybininkas Juozas Bernatonis

buvo paskirtas ambasadoriumi Estijoje.

Buvęs Vyriausybės vadovas, kuris savo įpėdiniu norėjo matyti ne G. Kirilą, o dabartinį finansų ministrą Zigmantą Balčytį, savo bendražygiui įgėlė ir dėl dosniai dalijamų pažadų. A. Brazauskas išliejo į kritikų chorą, kuris naująjį premjerą pliekia dėl dalijamų pažadų sumažinti mokesčius, kompensuoti prarastas pensijas ir tuo pat metu įvesti eurą.

Taip pat A. Brazauskas nepritarė ir kitų metų biudžeto projektui. Anot jo, didžioji biudžeto prieaugio dalis bus skirta gyventojų pajamoms didinti, o tai neišvengiamai didins paklausą ir pajamas.

Kongreso nariai — už bevizį režimą

John Shimkus

Vilnius, rugsėjo 27 d. (Alfa.lt) — Baltų sambūrio JAV Atstovų rūmuose bendrapirmininkiai Kongreso nariai John Shimkus ir Dennis J. Kuci-

nich paskelbė ketinantys išsiųsti laišką Valstybės sekretorei Condoleezza Rice, kuriame raginama Lietuvą, Latviją, Estiją, Čekiją, Slovakiją, Vengriją ir Lenkiją priimti į bevizių kelionių programą (Visa Waiver program).

Šią iniciatyvą Kongreso nariai J. Shimkus ir D. Kucinich pristatė bendroje spaudos konferencijoje su bevizių kelionių į JAV savo piliečiams siekiančių Baltijos ir Višegrado grupės šalių ambasadoriais.

Spaudos konferencijoje kartu su kitais ambasadoriais dalyvavo Lietuvos laikinoji reikalų patikėtinė Kornelija Jurgaitienė.

Pristatydamas bendrą Atstovų rūmų ir šalių ambasadų iniciatyvą, Demokratų partijos atstovas D. Kucinich sakė, kad šalių prisijungimas prie

Nukelta į 6 psl.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-27-06

PERIODICALS

LIETUVIŲ TELKINIAI

LOS ANGELES, CA

LOS ANGELES VYRŲ
KVARTETUI 40!

Nelengva rašyti vaizdžius reportażus. Man tai sunkiai įkandamas žanras. Atmintis puri, girdejas kaip dusli perkusija. Lieka oficialūs faktai.

Ir štai šių oficialiai prakilnių faktų centre išryškėjo, sakyčiau, fenomenalus dalykas — Los Angeles Vyrų kvartetas rugsėjo 10 dieną atšventė 40 metų gyvavimo sukaktį. Ta pačia proga įvyko ir Šv. Kazimiero lietuvių parapijos tradicinis pokylis, jei neklystu, sutelkę apie 300 klausytojų — kvarteto gerbėjų: nuo klebono kun. Stanislovo Anužio, Lietuvos generalinio garbės konsulo Vytauto Čekanausko su žmona Janina, žavios Hollywood žvaigždės Rutos Lee, Angelės Nelsienės, ALTos pirmininko Albino Markevičiaus ir kitų visuomenės šulų, iki pat jaunesnio, ką tik gimusio kvarteto tenoro Emanuelio Jarašūno anūko (vardo neįsidėmėjau).

Lūžo salė nuo paradinių durų iki scenos. Laviruoti tarp stalų buvo nelengva, nors ir malonu, matant tiek pažįstamų ir retai regimų veidų. Visa tai rengėjų moterų, Lilės Pūpienės ir Marytės Šepikaitės, dėka.

Prieš 40 metų kas galėjo numatyti, kad tie keturi vyrai — bosas Rimtautas Dabšys, baritonas Antanas Polikaitis, tenoras Bronius Seliukas ir pirmas tenoras Emanuelis Jarašūnas — drauge išdainavo tiek metų, išitraukę į savo profesijas, šeimas, išipareigojimus, rūpesčius, greitkelių atstumus, istorinius įvykius ir kitką. Ir taip, neminint vieno kito trumpo atvejo, scenoje jie išsilaikė drauge, ilgąmet talkinami ištikimos pianistės Raimondos Apeikytės, ir dabar, jai sunegalavus, muziko Viktoro Ralio.

Čia, lietuvių parapijos laikraštelyje, ir per šeštadieninį radiją bei šiaip skelbimuose imta juos vadinti „legendiniu kvartetu“. Šio amerikiečių mėgstamo epiteto „legendinis“, manau, jie visiškai nusipelnė. Retai kuris vienetas su tais pačiais nariais yra tiek metų dainavęs lietuvišką repertuarą: liaudies bei patriotines dainas, nostalgiskas ir linksmas, svajingus romansus... Išleidęs kelias ilgo grojimo plokšteles ir kom-

paktinę plokštelę. Iš pradžių jiems vadovavo komp. Bronius Budriūnas, po to muzikas Aloyzas Jurgutis, savo naujomis aranžuotėmis praturtinęs jų repertuarą. Kelias dvasingas dainas sukūrė ir Raimonda Apeikytė. Ji su kvartetu gastroliavo daug kur Amerikoje, svetur, Lietuvoje.

Jų laikysena ori, saloninė. Tamsiais kostiumais. Peteliškėmis ar kaklaraiščiais. Nieko neprikiši — džentelmenai. Todėl pasitaikantys persirikiavimai, apsisukimai, tėvynės ilgesio ar svajingų romansų mizanscenos, ar trankūs vyriški paūliavimai visada susilaukia publikos pritarimo, net ir juoko. Apskritai kvartetas išlieka savo drausmingai darnaus žanro rėmuose. Svarbu tiksliai išreikšti dainos nuotaikas. O tai jiems dažniausiai pavyksta.

Jubiliejinis koncertas buvo sumaniam sudarytas. Pradžioje padainuotos dvi dainos „Vaikystės nostalgijos“ tema: A. Kačanausko „Kampelis“ ir A. Bražinsko „Kur gimta padangė“. Gal šiek tiek per varguoliška to kampo mizanscena. Po to atliktos dainos „Jaunystės romantikos“ ritmais bei niuansais: A. Paulausko „Jūreivių maršas“, A. Janušo aranžuota liaudies daina „Po auksiniais beržais“, A. Jurgučio aranž. daina „Gvazdikai“ ir A. Jurgučio aranž. smagi Z. Juškevičiaus teksto daina „Piršlybos“. Kaip tik šioje nušvito linksmoji dainininkų pusė. Rasi, visko po truputį.

Jiems nulipus nuo scenos, ekrane buvo parodytos dvi apžvalginės dalys „Nueito kelio pėdsakais“, kurias parengė Paulius Jasiukonis. Reikia pripažinti Pauliaus redakcinį talentą filmavimo srityje. Išvydome kvarteto gastroles įvairiuose Amerikos miestuose. Stebėsi, kokie žvalūs, liekni, balsingi jie buvo prieš daugelį metų — tada ir tada, ten ir ten. Ne tik Amerikos miestuose, bet Kanadoje ir Australijoje. Itin miela juos dainuojančius matyti Lietuvos Atgimimo dienomis Vilniuje, pakilios lietuvių minios tarpe, plazdant vėliavoms.

Cituoju programą: „Pirmą kartą plačiai po Lietuvą kvartetas koncertavo 1989 ir trumpiau — 1991 me-

LOS ANGELES, CA

BALFO METINIS POKYLIS

Pranešame, kad š.m. spalio 22 d., sekmadienį, 12 val. po lietuviškų Mišių Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje įvyks metinis BALFo renginys. Meninę programą dalį šį kartą atliks duetas — Janina Čekanauskienė ir Antanas Polikaitis.

Po programos skanūs Genovaitės Plukienės pagaminti lietuviški pietūs ir Kalifornijos vynas. Įėjimo auka tik 20 dolerių asmeniui. Aukojantiems 100 dol. ar daugiau, duodami du garbės bilietai. Aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių.

Stalus prašome užsisakyti pas Arvydą ir Aldoną Kudirkus tel. 818-248-5180, arba pas bet kurį valdybos narį. Aukos prašome siųsti izdininkui Eugenijui Vilkui, 23912 Via Onda, Valencia, Calif. 91355. Čekius rašyti: United Lithuanian Relief Fund of America.

Savo dalyvavimu ir auka paremsite BALFo kilnius darbus, teikiant pašalpą labiausiai jos reikalingiems tautiečiams: Lietuvoje ir čia, Amerikoje, t.y. seneliams, ligoniams, skurde esančioms daugiavaikėms šeimoms, buvusiems tremtiniais, kaliniams ir partizanams bei šiaip nelaimių ištiktiems lietuviams.

Atvykę būsite maloniai sutikti, pavaišinti ir smagiai praleisite sekmadienio popietę.

Už Jūsų dosnumą ir paramą būsimę dėkingi ir visų lauksime. Tad iki pasimatymo sekmadienį, spalio 22 d., BALFo renginyje!

Angelė Nelsienė
BALFo Los Angeles skyriaus
valdybos vicepirminė.

tais. Ypač įspūdinga buvo 1989 metų išvyka, kada koncertų salėse dainavom: „Gražinkit laisvę mūsų tėvų žemei...“ (...) Tos išvykos pirmame koncerte dalyvavo ir poetas Bernardas Brazdžionis, tą dieną pirmą kartą sugrįžęs į Lietuvą. Čia minėtinas ir muz. F. Strolis smingancios giesmės P. Jurkaus žodžiams „Parveski, Viešpatie“ atlikimas — diminuendo išreiškiantis artėjančią ramybę namuos. Deja, kaip matome, nei istorija, nei gyvenimas ramybės nepripažįsta.

Po šio tikrai įdomaus montažo scenoje susibūrė „Tėvai ir jų jaunoji karta“. Kvartetininkų tėvų gretas papildė irgi jau vyrai ažuolai: Tadas Dabšys, Auris Jarašūnas, Romas Jarašūnas ir Linas Polikaitis. Drauge su deramu polėkiu atliko A. Jurgučio aranžuotą liaudies „Polką“ ir muz. G. Paugos, P. Gaulės žodžiams „Sulaukt negalėsiu“. Ir, jau vieni tėvai, pabaigoje — pačią elegiškiausią, sakyčiau, jų emblinę, „Aras“ R. Babicko aranž., — žodžiai P. Butkaus — A. Simaičio.

Gerai, kad renginio metu apsieita be ilgų kalbų prie mikrofono. Visgi prasmingo patoso būta. Su jai būdingu humoru, Hollywood aktorė Rūta Lee kiekvienam kvarteto dainininkui ir jų akompaniatoriui padovanojo šviesias kaubojiškas skrybėles. Kadangi atlikėjams į kepurę įprasta įmesti auką, dosnioji Lee įmetė vokelį. Nenusileido ir mūsų generalinis garbės konsulas Čekanauskas. Jis kiekvienam kvarteto nariui užkabino garbės aukso ženklą „Už nuopelnus“, kurį paskyrė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Vyriausybės.

Kaip dainingus brolius ir sesę Raimondą, juos sveikino rašytojai Kazys ir Gražina Sajos iš Vilniaus. Taip pat ir Lietuvos Respublikos ambasados JAV vardu patikėtinė Kornelija Jurgaitienė. Tolygiai Amerikos Lietuvių tarybos Los Angeles skyriaus ir Santa Monica lietuvių klubo vardu Albinas Markevičius. Sveikino ir Šv. Kazimiero parapija. Visų gražūs, pakilūs, nuoširdūs žodžiai — padėkos, linkėjimai. Kai visa tai girdi ar skaitai, norisi, kad jų dainos dar ilgai skambėtų Lie-

tuvių renginių programose. Savo turiningos praeities ir būsimų ketinimų kupini, jie vieningai užpūtė skanaus torto 40 žvakučių. Salė sudainavo „Ilgiausių metų!“

Pranas Visvydas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$35.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org

Administratorius

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasižinti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Los Angeles vyrų kvartetas su Lietuvos gen. Garbės konsulu Vytautu Čekanausku (vidury). Iš kairės Rimtautas Dabšys, Antanas Polikaitis, Bronius Seliukas, Emanuelis Jarašūnas.

SEIMAS POLITIKO AKIMIS

PROF. ARIMANTAS DUMČIUS
Seimo narys

Atejęs į Seimą, pradžioje patyriau lengvą „šoką“. Pasitvirtino abejonės, kad dabarties Seimas nėra ta vieta, kur politikai vadovaujasi vien savo įsitikinimais, tiesa ir sąžine. Jame susiklostė taisyklės, kai nelieta vietos moraliai politikai. Dažniausiai iš kelių blogybių pasirenkama mažesnė. Didesnė Seimo narių dalis yra valdoma politinės konjunktūros ir ne visada atsižvelgia į savo ar savo partijos idealus. Partijų programos yra supanašėjusios, praradusios ideologinį tapatumą. Nedaug kuo skiriasi, tarkime, liberalių partijų programos, beveik vienodos kairiųjų ir dešiniųjų partijų socialinės programos, mokesčių sistema ir kita. Rinkėjas atskiria partijas tik pagal jų vadovus. Žinias klaida jas vadina vadovų vardais ir tiems vadams sudaro išskirtines galimybes reklamuotis. Visuomenė kitų iškilusių ir gabesnių partijos veikėjų praktiškai nemato ir negirdi. Nuolatinis tų pačių veidų ir kalbų vaizdinys didina nepasitikėjimą ir visuomenės depresiją. O koks nuostolis partijai, jei vadai įkyrėję ir nesimpatiški?

Seime juntamas svarbių postų godulys. Ketvirtadalis parlamentarų yra „politiniai turistai“, nes yra perbėgę į naujai susikūrusias partijas ar kitas frakcijas. Juos vilioja aukštesni postai, priimtinesni komitetai. Ar perbėgėliai gali atstovauti juos į Seimą rinkusiems rinkėjams? Senbuviai Seimo nariai iš ankščiau yra suradę nišas politinės veiklos erdvėje. Naujai atėję dažnai dirba ne pagal savo kompetenciją bei turimą administracinio darbo patirtį. Komitetai ir komisijos formuojamos tik pagal politines kvotas. Nesistengiama susieti turimos profesinės patirties su politine. Strateginiuose komitetuose šaliai neretai atstovaujama, nemokant užsienio kalbos ar visiškai neturint užsienio darbo patirties. Opozicija, kuri šioje kadencijoje labai gausi, iki šiol neturėjo teisės vadovauti komitetams, komisijoms. Todėl yra mažesnės jos saviraiškos galimybės. Opozicija tarsi lieka naudingos veiklos užribyje ir negali parodyti savo konkrečių darbų. Neretai ima naudoti neįprastas, nepakankamas saviraiškos priemones. Pastebėjau, kad idėjų pirmumą galutiniam įstatymo priėmimo tarpšnyje neretai „nugriebia“ Vyriausybė. Šios taktikos neatsisako komitetų pirmininkai, aukštus postus turintys asmenys. Jų vardu registruojama daugiausia teisės aktų.

Nors keliasdešimt metų dirbau sveikatos apsaugos sistemoje gydytoju, dėstytoju, klinikos ir laboratorijos vadovu, miesto sveikatos komiteto pirmininku, buvau nukreiptas į žmogaus teisių komitetą. Seime žmogaus teisių gynimo problemai skiriamas nepakankamas dėmesys. Komitetas yra nustumtas į paskutinę vietą, jame nėra prityrusių teisininkų profesionalų. Komitetą neretai aplenkia svarstomi įstatymai, susiję su žmogaus teisėmis. Šio komiteto pirmininkė naudoja karinį vadovavimo stilių, ji abejoja Jungtinių Tautų rekomendacijoms įkurti Lietuvos nacionalinę žmogaus teisių instituciją. Tuo tarpu Lietuvoje žmogaus teisių padėtis negerėja, nėra sukurta valstybinė žmogaus teisių strategija. Žmogaus teisių priežiūra vykdoma

skirtingų institucijų ir nereguliariai. Bet juk žmogaus teisės atspindi demokratijos išsivystymo lygį visose normaliose šalyse.

Seimas yra linkęs į politines ir asmenines rietenas, toleruoja nesibaigiančius skandalus. Seimas eilę metų vengė įteisinti politikų elgesio kodeksą; rudens sesijoje iš keliolikos variantų patvirtino ne patį geriausią. Seime pernelyg lengvai sudaromos laikinosios komisijos, į kurias nukreipiama nemaža dalis parlamentarų. Laikinas komisijas parlamentariai sėkmingai panaudoja savęs populiarinimui. Tačiau nemaža komisijų dalis nepasiteisina, menkas jų efektyvumas. Kodėl laikinųjų komisijų darbas nenukreipiamas teminiams komitetams, sudarytiems iš politinių partijų atstovų proporcingu būdu? Kam atiminti tiesioginį darbą iš specializuotų valstybės institucijų? Įstatymų leidybos darbas nukentia, tai parodo laikinąsias komisijas pamylusių Seimo narių įstatymų leidybos aktyvumo sumažėjimas internetinėje suvestinėje. Kai kurie parlamentariai plenarinių posėdžių metu stengiasi save populiarinti beatodairiškai dažnai ir „sąmojingai“ kalbėdami. Nesvarbu, ką, dėl ko ir kaip kalba, svarbu pats kalbėjimo faktas. Toks kalbėtojo „viduriavimas žodžiais“ (logorhoea, gr.) dažnai būna ne į temą, net priešingas jo išpažįstamai ideologijai ar neseniai pasakytai minčiai. Šis būdas save populiarinti neretai naudojamas radikalesnės pakraipos senbuvų parlamentarų, priklausančių mažoms frakcijoms. Šios Seimo kadencijos pradžioje ausis režė politinės kultūros stoka diskutuojant (Premjere, meluojat! Premjere, kalbat kaip iš gatvės... kiek dar leisite iš savęs tyčiotis...) Tai ypač jautėsi susitikimuose su Vyriausybės atstovais, pasisakant aštriais valstybės politikos klausimais. Diskusijų įtampa pasiekdavo kulminaciją svarstant opozicijos siūlomus įstatymus, kai „supykusi“ dauguma daugelį jų beatodairiškai atmesdavo. Opozicijos pasiūlytų įstatymų projektų buvo priimta vos 20-30 procentų. Pasitaikė atvejų, kai viskas baigdavosi „balsavimu kojomis“. Šios Seimo kadencijos pirmosios pusės laikotarpiu įstatymų leidyba sumažėjo vos ne dvigubai. Toks brutalus parlamentinio darbo stilius didino opozicijos ir pozicijos susipriešinimą ir lėmė neigiamą moralinį klimatą bei nestabilumą valstybėje. Ryškėjant didžiosios daugumos koalicijos ir Vyriausybės darbo neįsivertiskumui, viskas baigėsi premjero A. M. Brazausko atsistatydinimu. Ar partijos ir politikai iš to pasimokė?

Iš dalies taip.

Tarp pagrindinių Lietuvos politikos polių – konservatorių ir socialdemokratų – atsirado pirmieji ženklai konstruktyvaus dialogo valstybės gerovės kūrimo klausimais. Taigi, Seimo darbo atmosferos pagerėjimas, ambicijų slopinimas vardan pastovumo išsaugojimo suteikia viltį, kad mažumos vyriausybė išliks iki Seimo kadencijos pabaigos. Atsiranda palanki proga vystyti valstybininkų partijoms.

Ar tai supras Darbo partija? Kol kas, matyt, ne. Ji ir toliau klauso savo patrono iš kaimyninės šalies patarimų.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Pasiaukoję lietuviškiems reikalams

Ši savaitgalį Philadelphia lietuvių telkinyje vyks mums visiems svarbus įvykis: JAV Lietuvių Bendruomenės XVIII Tarybos narių suvažiavimas. Tarybos atstovai – o jų yra 60 – į pirmąją būtent šios, praėjusį pavasarį visuotiniu Amerikos lietuvių – LB narių – balsavimu išrinktos, XVIII Tarybos sesiją suskris ir suvažiuos iš visos plačiosios Amerikos (beje, į suvažiavimą jie atvyksta savo lėšomis), atsisakę savų reikalų ir paaukoję paskutinį rugsėjo savaitgalį lietuviškai veiklai.

Tai iš esmės nuostabus reiškinys, besitęsiantis jau daug dešimtmečių, bet kiekvieną kartą, jeigu tik stabtelėjame ir susimąstome, pripildo pagarbą tiems pasišventėliams, kurie negaili nei laiko, nei lėšų, kad lietuviškojo židinio žarijos neišblėstų ir skaisčiai šviestų net toli nuo šalies, kurion jaugisios pačios giliausios mūsų kilmės šaknys. Kad vis dar atsiranda žmonių, norinčių pūrenti lietuviškus dirvonus: rūpintis lit. mokyklomis, kultūros skleidimo ir puoselėjimo aspektais, religiniais reikalais, socialinės pagalbos teikimu ir kt. būtiniais darbais, kuriuos ant savo pečių yra užsikrovusi Lietuvių Bendruomenė, yra tikras stebuklas. Juo labiau, kad, retėjant ankstesniųjų darbuotojų gretoms, jų įsipareigojimus perima kiti, tarp kurių jau daug naujųjų imigrantų iš Lietuvos. Ir jeigu kas drįstų priekaištauti, kad per mažai tų „trečiabangių“ įsijungia į aktyvią Lietuvių Bendruomenės veiklą, tai tereikėtų priminti, kad prie tos veiklos durų ir vadinamųjų antrabangių ilgiausios eilės niekuomet nestovėjo, o pastaraisiais dešimtmečiais reikėjo gerokai padirbėti, kol žmonės buvo prikalbinti kandidatuoti į tarybą, prisiimti apygardos, apylinkės pirmininko ar kurias kitas pareigas (turbūt pastebėjome, kad kiekvienoje valdyboje pastaruoju metu atsirado po kelis „vicepirmininkus“ – tai vis tarytum lengvesnės pareigos, kaip valdybos vadovo). Taigi, puodas neturėtų katilo juodu vadinti...

Ko galime tikėtis iš suvažiavimo? Be abejo, kai kurių pasikei-

timų, ypač iš vienos ar kitos LB Krašto valdybos ribose veikiančios tarybos pasitraukiant žmonėms – jų vietas reikės užpildyti kitais. Kadangi buvusioji XVII Tarybos prezidiumo pirmininkė Regina Narušienė šią vasarą Vilniuje vyksiančiame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime buvo išrinkta PLB valdybos pirmininkės pareigoms, būtina XVIII Tarybos vadovavimą patikėti kitam asmeniui. Galbūt pasikeis ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkė, nes, nepaisant, kiek uoliai ir pareigingai tą darbą atliko Vaiva Vėbraitė-Gust, visgi yra sunku dirbti, kai viena koja yra šiapus, o kita – anapus Atlanto. Jos pareigos LR Prezidentūroje užima ir daug laiko, ir energijos, tad, atrodo, Vaivai teks pergaltvoti savo veiklos pirmumus.

Bet iš esmės nesvarbu, kas bus tose ar kitose pirmininko pareigose, žinome, kad asmuo, jas apsiėmęs, stengsis sąžiningai atlikti – taip juk visuomet buvo. Galbūt svarbiau, ar JAV Lietuvių Bendruomenė yra pasiryžusi peržiūrėti savo veiklos gaires ir prisitaikyti prie pasikeitusių sąlygų (jeigu kas nemano, kad jos pasikeitusios, neturėtų aplamai net kojos kelti į LB veiklą).

Ir reikia pradėti ne nuo „viršaus“, bet nuo pamatinių Lietuvių Bendruomenės ląstelių – apylinkių, kurios dažnai buvo tarytum pamirštos, „nebesvarbios“, išskyrus, kai reikėjo raginti ruošti Vasario 16-sios minėjimus, kad būtų surinkta aukų. Kodėl neruošiami renginiai paremti lietuviškam švietimui, spaudai, kodėl kiekvienas LB narys neįpareigojamas užsiprenumeruoti ir skaityti lietuvišką laikraštį, būtinai stengtis palaikyti lietuviškas parapijas (ne vien tuomet, kai pagrasinama jas uždaryti)? Tampresnis, glaudesnis – ir nuolatinis ryšys su apylinkių valdybomis daug prisidėtų prie veiklos atgaivinimo ir įkvėptų entuziazmo dirbti.

Nuoširdžiai linkime LB XVIII Tarybos pirmajai sesijai darbingo savaitgalio, svarbiausia: suprasti, kad ne rezoliucijų rašymas, o jų nutarimų vykdymas atneš daugiausia naudos lietuvių labui.

Dainavos jubiliejinėje šventėje 2006 m. rugsėjo 2 d. (iš kairės) Vytautas Petrulis, Dainavos direktorių tarybos išdininkas, Saulius Kuprys, Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacijos pirmininkas ir Kastytis Giedraitis, Dainavos jaunimo stovyklos Direktorių tarybos pirmininkas. Gražinos Kriaučiūnienės nuotr.

Išradimų pavojuose

**KUN. VIKTORAS
RIMŠELIS, MIC**

Gyvename visais atžvilgiais nepaprastus laikus. Mūsų amžius yra įvairiausių atradimų ir išradimų amžius. Mūsų laikų technika suėjo į sąlytį su visais mokslais, teikdama jiems nepaprastą pagalbą ir keisdama visą žmogaus gyvenimą. Iš mokslų pažangos iškyla naujos problemos, kurias reikia spręsti ir derinti su žmogaus paskirtimi. Nuostabūs atradimai prasidėjo po atominės bombos sprogimo. Pašui ejo su netikėtu pasisekimu platiųjų erdvių tyrinėjimais, kurie yra dar tik pradinėje stadijoje, ir nežinia, ką dar daugiau gali atrasti. Visa tai sekė iš medžiaginės ląstelės tyrinėjimo ir iš atomo suskaldymo.

Su erdvių tyrinėjimu eina drauge gyvosios ir negyvosios ląstelės tyrinėjimas. Visų sričių mokslininkai lenktyniauja vieni su kitais, kas pirmas ir kokias gyvosios ar negyvosios gamtos paslaptis atras ir išstirs. Tačiau moderniosios technikos laimėjimuose žmogus yra pamiršęs ar gal net laiko neturi pagalvoti apie atsakomybę, kaip galima ar negalima tuos laimėjimus panaudoti savo gyvenime žmogaus asmens kilnumo atžvilgiu. Techniško išradingumo nuotaikose žmogus pasijuto pats sau autoritetas ir nuo nieko nepriklausomas. Žmogus nėra savo atradimuose gamtos kūrėjas. Todėl jam privalu net su tais atradimais laikytis gamtos dėsnių. Ypač pagarbiai reikia užlaikyti žmogaus asmenyje pri-

gimties kelius, kuriais asmuo eina į visagalią Kūrėjo nustatytą tikslą. Atradus prigimties naujas jėgas ir ištyrus jos paslaptis, negali jų naudoti be atodairio, tarsi būtų jos visiškai nuosavybė ir prieš nieką neturėtų atsakomybės. Išsprogindus atominę bombą, per vėlu yra svarstyti apie jos pasekmes.

Daugiau kaip prieš dvidešimt metų medicininiiais tyrinėjimais buvo išrastos piliulės dirbtinai kontroliuoti gimdymus. Didžiosios tautos, kaip Indija ir Kinija, buvo ir yra skatinamos, ir mokomos, kaip sustabdyti gimdymus, nes jie turi žmonių perteklių. Kinijos gausios šeimos gauna ne premijas, bet pabaudas, jei šeimoje atsiranda daugiau kaip du vaikai. Gimdymų kontrolės nuotaikos perejo į visą pasaulį. Su šukiu mažinti gyventojų skaičių valstybiniu mastu iškilo abortų klausimas. Pirmą valstybės už abortų vykdymą baudavo, o dabar neturtingoms moterims duoda paramą. Mažai atrasi kraštų, kur valstybė nebūtų abortų legalizavusi įstatymais. Šimtai tūkstančių abortų daroma kasmet Anglijoje, ir valstybė padengia išlaidas. Tas pats daroma ir Amerikoje. Tai yra daugiau nei žmogiškojo asmens negerbimas. Tai yra tikras genocidas, žmonijos naikinimas. Jeigu galima naikinti negimusią gyvybę, kuri yra pavojinga gyviesiems dėl erdvės trūkumo, tai ir visi kiti, kurie visuomenei yra tik apsunkinimas, kaip pasenę tėvai, prieglaudus seneliai, tais pačiais sumetimais gali būti pašalinti iš šio gyvenimo. Nuotai-

komis nuo gimdymų dirbtinio apsaugojimo — abortų legalizavimo — veda prie eutanazijos. Taigi einama palaipsniui prie klausimo, ar galima gražiai ir be skausmo numarinti visus paliegėlius, senelius ir kitus, kurie šiame gyvenime visuomet sudaro tik sunkenybes.

Jei žmogus nepripažins aukštesnio autoriteto už save, tai jis prie eutanazijos labai lengvai gali prieiti. Negimusi gyvybė turi savo ateitį, o paliegėliams seneliams šiame pasaulyje šviesesnės ateities jau nebelieka. Jeigu valstybė gali legalizuoti abortus, kodėl ji negali legalizuoti eutanazijos? Jei taip, tai valstybė galės nustatyti žmogui gyvenimo amžiaus trukmę ir nuspręsti, ar jis turi mirti, ar dar gyventi, kad nebūtų nei sau, nei kitiems apsunkinimas.

Lietuvoje dėl išvažiuojančių į užsienį ir gimdymų sumažėjimo gyventojų skaičius tragiškai mažėja. Kontroliuojant gimimus ir juos vis mažinant abortų darymu, numatoma, kad po 20 metų Amerikoje pensininkų bus per daug, o darbininkų bus per mažai. Gal ir atrodo, kad gimimų kontrolė neturi nieko bendra su pensininkų likimu, bet jau pensininkų problema didėja. Jei dabar valstybė rūpinasi jų skaičių mažinti, tai po 20 metų gali atrodyti, kad paliegėlių pensininkų gyvenimas niekam nereikalingas. Tiems, kurie žmogiškos gyvybės nebrangina, atrodo, kad galima pritaikyti to-

kiems eutanazijos patarnavimą, — nereikalingus numarinti be skausmo.

Tokia pažiūra yra tų žmonių, kurie yra atitrūkę nuo gyvybės Kūrėjo sąvokos. Todėl jiems nesuprantama, kodėl be jokių kompromisų Katalikų Bažnyčia, laikydama žmogišką gyvybę šventa nuo pat jos prasidėjimo ir gindama ją nuo sunaikinimo, skelbia ne teologų nuomones, bet paties Kristaus mokslą ir gina Dievo teises. Kristus mokė, kad Dievas yra gyvųjų Dievas, nes visi Jam gyvena (Lk. 20, 38r). Šv. Paulius išreiškė šį mokslą, sakydamas: „Nė vienas iš mūsų negyvena sau, ar miršta sau, nė vienas sau nemiršta. Ar gyvename, Viešpačiui gyvename, ar mirštame, Viešpačiui mirštame. Taigi, ar gyvename, ar mirštame, — mes esame Viešpaties“ (Rom. 14, 7–8).

Šiame moksle glūdi tai, ką žmonija jau senovėje yra pastebėjusi, kad kiekviena prigimtis yra altruistinė. Ji sukurta kam nors kitam, o visa kūrinija — Dievui. Altruistinio charakterio negalima pašalinti iš žmogaus gyvenimo. Jis turi pasilikti šeimoje, nes viena karta gyvena ir kuria naują gyvenimą ateinančiai kartai. Tas charakteris turi pasilikti bendruomeniniame, visuomeniniame gyvenime ir veikime, kad individai galėtų siekti žmogiškosios asmenybės tobulumo.

Mūsų laikų atradimai bus žmogui nuolatinė grėsmė, jei jie nebus naudojami pagal žmogaus prigimties ir gyvybės tikslus.

MARIJOS DIENA ŠILUVOJE

Rugpjūčio 13 d. Šiluvoje tradiciškai paminėta Marijos diena. Eucharistijos liturgijai Švč. M. Marijos Gimimo bazilikoje vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Koncelebravo Lietuvoje viešintis Čikagos arkivyskupo vikaras vyskupas Gustav Garcia-Siller iš JAV, šiuo metu JAV studijuojantis ir ten dirbantis kun. prof. dr. Arvydas Žygas, Saleziečių namų Kaune direktorius kun. Massimo Bianco, Maskvoje besidarbuojantis kun. Petras Blaževičius. Per šv. Mišias melstasi visuotinės Bažnyčios ir arkivyskupijos intencijomis, ypač prašant Švč. M. Marijos globoti misijas ir misionierius. Homiliją pasakė arkiv. S. Tamkevičius.

Atnašų procesijoje buvo atneštos kortelės su tarnaujančių misijose bei misijų kraštų vaikų vardais. Pasiėmus šv. Mišioms šios kortelės išdalytos tikintiesiems prašant vieną mėnesį melstis už kurį nors asmenį. Šiluvos parapijos bendruomenės atstovai atnešė Šventojo Rašto knygų — jos vėliau atiduotos Dievo meilės misionierių (Motinos Teresės) kon-

gregacijai vargšų reikmėms.

Po šv. Mišių, Jono Pauliaus II namuose misionieriai, atvykę į Lietuvą iš kitų kraštų, ir lietuviai, tarnaujantys svetur, per susitikimą su tikinčiaisiais pasidalijo savo tarnystės išpučiais. Be jau minėtų misionierių svečių, aštuonios Dievo meilės misionierių (Motinos Teresės) kongregacijos seserys, dirbančios Lietuvoje, tačiau atvykusios čia iš skirtingų šalių — Maltos, Belgijos ir kt., papasakojo apie savo tarnystę Kretingoje ir Vilniuje. Salezietis kun. M. Bianco minėjo, jog visada labai norėjo tarnauti misijose, o misionierius iš Vietnamo, papasakojo apie savo ketinimą ištraukti į saleziečių veiklą Lietuvoje, savo gimtąja kalba sukalbėjo „Sveika, Marija“. Mūsų tautos misionieriams kitose šalyse atstovavęs prof. dr. A. Žygas pasidžiaugė tais išeiviais JAV, kurie vertina Bažnyčios skleidžiamą lietuviškąją kultūrą, parenka savo vaikams lietuviškas šeštadienines mokyklas, kur supažindinama ir su tikėjimo dalykais. Kun. P. Blaževičius pabrėžė nuoširdžias išeivių pastangas išlaikyti savo tikėjimą — jie atvyksta į sekmadienio šv. Mišias kelionėje sugaišdami kelias valandas. Ses. Aloyza Pranė Malinauskaitė, SJE, iš misijas Karagandoje (Kazachstanas) išvykusi, jos žodžiais tarant, iš klusnumo, dabar džiaugiasi šia tarnyste ir svetimų šalių nuoširdumu.

Arkiv. S. Tamkevičius pasidžiaugė šiuo susibūrimu ir pavadino jį pirmuoju „internacionaliniu“ misionierių susitikimu. Svečių prašymu, apie savo darbą papasakojo ir apaštalaujančios Lietuvos Bažnyčioje.

BŽ, 2006 m. Nr. 16

„Rotary“ organizacijos dovana Aukščių ūkiui

Paskutiniu metu laiku Amerikos lietuvių dosnumas Aukščių projekto išlaikymui žymiai sumažėjo. Galvojama, kad, pastačius Aukščių ūkio ir miškų centro pagrindinį pastatą, jau tolimesnės pagalbos lyg ir nebereikės.

Iki šioliai, Amerikos lietuvių paramos dėka, pirmosios projekto fazės metu per ketverius metus buvo pastatyta ūkio infrastruktūra — išarti dirvonuojantys laukai, atvesta elektros linija, įruoštas ir medžiais apdintas pusės kilometro ilgio kelias, išgręžtas geodezinis šulinys, iš Amerikos atvežta Kalifornijos ūkininko padovanota stipri ūkinė technika. Net ir Amerikos karinė misija Vilniuje padovanojo keturis sunkvežimius.

Antrosios projekto fazės metu, trukusios trejus metus, buvo pastatytas ūkinis gyvenamasis namas, išaugo didžiulis sandėlis, pastatyti šiltnamiai, pasodinti eksperimentiniai ir parodomieji augalai bei didžiulis norvegiškų vaismedžių sodas. Pradėtos ruošti lauko darbų parodomosios dienos, techniškai ūkio simpoziumai. Projektą pradėjo lankyti su dovanomis užsieniečiai: JAV ambasadorius Stephen Mull, Taiwan ambasadorius Matthew Lee, Lietuvos ambasadorius JAV dr. Vygaudas Ušackas, kelios švedų ūkininkų grupės ir XIII PLMK simpoziumo nariai. Pagaliau šią vasarą buvo pastatytas ir atidarytas gražus miškininko Jurgio Gudaičio centro pastatas, Aukščiams padovanotas dosniosios čikagietės Gražinos Gudaitytės-Liautaud. Pastato atidaryme dalyvavo apie 150 svečių, atvykusių net iš penkių valstybių.

Trečioji projekto fazė dabar tik prasidėjo. Bus atliekama tai, dėl ko

šis centras buvo sukurtas — padedama smulkiesiems Lietuvos žemdirbiams atsigaivinti iš po 50 metų juos slėgusio raudonojo ūkio naikinimo. Bus sodinamos ir rodomos Lietuvoje neauginamos ar nežinomos daržovės, javai, uogos ir vaismedžiai. Bus pravedami atitinkami mokomieji seminarai. Visa tai buvo ir bus atliekama savanoriškai besidarbuojančių žemės ūkio specialistų užsieniečių. Jie darbuosis be atlyginimo, tačiau kitiems ūkio reikalams labai reikės nemažų sumų. Tikimasi, kad ir toliau dosni Amerikos lietuvių parama bus siunčiama nuo mokesčių nurašomai Kalifornijoje registruotai korporacijai, — Aukščiai Foundation, 2907 Frontera Way, Burlingame, CA 94010. Daugiau žinių apie šią organizaciją galima rasti internete www.aukfoundation.org. Prie lietuviškųjų aukotojų prisidėsime ir mes Kalifornijos Rotariečiai.

Suprasdami reikalingumą padėti šiam kilniam darbui, keli šiaurės Kalifornijos „Rotary“ klubai Aukščiams suteikė labai gražią dovaną. Prie Burlingame, Millbrae ir Daly City „Rotary“ klubų suorganizuoto vajeus prisidėjo ir „Rotary District 5150“ ir „The Rotary Foundation“ ir net Šiaulių miesto Rotary klubas, kuriam buvo pavesta prižiūrėti perkamos smulkiosios žemės ūkio technikos tinkamą panaudojimą. Šiomis dienomis mūsų rotarietis Vytautas Šliūpas išskrenda į Lietuvą, veždamas „Rotary“ klubų dovaną — 13,500 dol. čekį. Tikime, kad ši dovana bus akstinas Amerikos lietuviams prisidėti prie savo tėvynainių gerovės kėlimo.

(Versta iš anglų kalba leidžiamo „Rotary“ leidinio)

42-asis Čikagos tarptautinių filmų festivalis — gyvybingas kaip niekad

Spalio 5-19 d. legendiniame „Chicago Theatre“ prasidės 42-asis kasmetinis Čikagos tarptautinių filmų festivalis („Chicago International Film Festival“, CIFF). Artėjantis prie savo penktosios dešimties, CIFF yra seniausias visose Jungtinėse Valstijose be pertraukos organizuojamas tarptautinių filmų festivalis.

Nepaisant garbingo festivalio amžiaus, kino kritikai sutaria, kad renginio organizatoriai kasmet sugeba surengti puikią, kino mėgėjų dėmesio vertą šventę, kuri visuomet yra nebloga reklama Čikagai; ir dėl to, kad tuo metu į miestą suvažiuoja pasaulinės kino žymybės, ir dėl to, kad Čikaga bent keletui dienų atsiduria Amerikos kino pramonės naujienas stebinčių televizijos laidų centre, o Hollywood raudonąjį kilimą bent trumpam pakeičia Čikagoje švytintis garbės podiumas.

Kasmet CIFF dėl prizų varžosi daugiau nei šimtas įvairiausių filmų: trumpametražių, dokumentinių, animacinių bei vaidybinių. Žinoma, didžiausias dėmesys skiriamas pastariesiems, kurie ir varžosi pagrindinėje kategorijoje dėl CIFF prizo – Auksinio Hugo („Gold Hugo“).

Šiomet pagrindinėje kategorijoje varžosi filmai iš viso pasaulio: JAV, Brazilijos, Lenkijos, Rumunijos, Prancūzijos, Izraelio, Didžiosios Britanijos ir kt. Tarp jų – komedijos, dramos ir filmai visai šeimai. Susirasti visą konkursui pateiktų filmų sąrašą galima internete adresu <http://www.chicagofilmfestival.org>.

Festivalio atidarymo vakarą bus

Aktorė Liza Minnelli

demonstruojamas naujas režisieriaus Marc Forster filmas „Stranger than Fiction“. Šis režisierius daugeliui gerai pažįstamas populiarių videojuostų, tokių kaip „Monster's Ball“, „Finding Neverland“, kūrėjas. Šįkart M. Forster dėmesio centre – realybės ir fikcijos susidūrimas. Karen Eiffel (aktorė Emma Thompson), po dešimties metų varginančio darbo, užbaiginėja savo naujausią knygą, kuri, kaip tikisi autorė, bus geriausias jos gyvenimo darbas. Visa, kas rašytojai liko atlikti, yra sugalvoti aplinkybes, kuriomis turi žūti pagrindinis knygos veikėjas Harold Crick (žymus komikas Will Ferrell). Intensyviai sukdama galvą, kaip čia efektingiau „pribaigti“ herojų, Karen nė neįtaria, kad realiai tame pačiame mieste gyvena žmogus tokiu pat var-

du ir pavarde, kuris visiškai nenori būti „užmuštas“, net jei tai vyksta literatūriname kūrinyje.

Nuotaikingoje, bet išvalgioje komedijoje persipina rašytojos ir H. Crick interesai. Pastarasis žūtbut mėgina įtikinti kūrėją atsisakyti minties „pribaigti“ savo herojų, tuo tarpu rašytoja nenori leisti į kalbas ir nori sukrečiančio knygos finalo.

Filme taip pat vaidina Dustin Hoffman, kuriam šiemetiniame CIFF paskirtas apdovanojimas už viso gyvenimo veiklos pasiekimus. Aktorius atvyksta į Čikagą atsiimti apdovanojimo bei pasakys trumpą kalbą filmo „Stranger than Fiction“ pristatyme. Beje, 2004 m. tos pačios kategorijos apdovanojimas buvo paskirtas lietuvių kilmės Hollywood'o režisieriui Robert Zemeckis.

Kaip ir kasmet, taip ir šiemet, festivalio organizatoriai pristato vieną „specialų renginį“. Šįkart tai vakaras — susitikimas su žymia Hollywood aktore, Grammy, Tonny bei Oscar apdovanojimų laimėtoja Liza Minnelli. Vakarą ves kino kritikas, daugybės knygų apie kiną autorius John Russel Taylor. Renginys įvyks Thorne Auditorium, antradienį, spalio 17 d. 7 val. vakaro.

Filmuotis pradėjusi būdama vos trejų metų, aktorės Judy Garland bei režisieriaus Vincente Minnelli dukra išgarsėjo būdama vos 16 metų, suvaidinusi spektaklyje „Best Foot Forward“. Jei domitės kinu apskritai ar JAV kino istorija, šis pusantros valandos „gyvas“ interviu su Amerikos kino žvaigžde turėtų būti tikra dovana.

Monika Bončkutė

EUROPA NYKSTA

Europos Sąjungoje paskelbtas aliarmas dėl mažo gimstamumo. Prognozuojama, kad 2030-aisiais stigs 20 milijonų darbininkų, tačiau imigracija nepatenkins išaugusių poreikių.

„Jei vaisingumo vidurkis – 1,2 ar 1,3, tikrai reikia kažką daryti“, — sakė Vienos instituto demografas Tomas Sobotka.

Manoma, jog per ateinančius 40 metų Čekijoje gyventojų sumažės nuo 10 milijonų iki 8. Todėl parlamentas jau dabar vieningai balsavo dėl motinystės išmokų padvigubinimo.

Vokietija, prognozuojama, per tą patį laiką praras penktadalį gyventojų. Sociologas Benas Vatenbergas įspėjo: „Dar niekuomet per 650 metų nuo Juodojo maro laikų vaisingumo ir gimstamumo rodikliai nekrito taip stipriai“.

Lietuvoje irgi jaudinamasi dėl ateities. Pasak statistikų, gimstamumas kas dešimt metų vidutiniškai sumažėja 7 procentais. Dėl emigracijos ir nuolat mažėjančio gimstamumo gali atsitikti taip, kad dabartiniai Lietuvos trisdešimtmečiai gaus labai nedideles pensijas.

Mūsų šalyje veikia tokia sistema, pagal kurią pensininkams pinigų uždirba darbingo amžiaus žmonės. Tai reiškia, kad dabar dirbantys asmenys savo pensijas patiki dar negimusiems arba mokyklos suole sėdintiems piliečiams.

Gali būti, jog dėl mažo gimstamumo ir emigravusiųjų svetur po 20-30 metų Lietuvoje nebebus užtektinai dirbančių žmonių. Šiandien trys dirbantys asmenys turi uždirbti pensijas 2 pensininkams. Tai vienas blogesnių rodiklių visoje Europos Sąjungoje.

BNS

Jis buvo tik trejų metų, kai prieš šimtą metų jos proseneliai buvo pakviesti iš Danijos perimti Norvegijos sostą. Jie visi pakeitė savo vardus į norvegiškus, bandė susipažinti su šio krašto kultūra, papročiais ir tiesiog „tapti norvegiškesni už norvegus“. Po to labai dramatiškai skaitė beveik du trečdalius savo knygos. Šis skaitymas vyko jaučioje atmosferoje: ant scenos staiga atsirado židinytis ir fotelis, kuriame ji sėdėjo ir sekė savo pasaką. Pasaka pavadinta „Kodėl karaliai ir karalienės nenešioja karūnų“.

Toliau pasirodė folklorinis ansamblis iš Švedijos. Tai buvo septyni dainininkai su gitaromis, būgnais ir pan. Pasirodymas buvo panašus į JAV roko grupių, tik jie dainavo švediškai ir tempas buvo ne toks dirginantis. Romualdas grįžo neradęs savo pasirinktos programos. Aš irgi buvau nuėjusi jo ieškoti ir pamačiau, kad Copenhagen salėje yra dvi scenos, tuo pat metu vyksta du pasirodymai.

Vėl susitikome Oslo salėje. Tikrai stebėtina tokioje tūkstąntinėje minioje vienas kitą surasti. Čia koncertavo Bjoro Haaland iš Norvegijos, jis, sau pritardamas gitarą, angliškai dainavo vadinamąsias „country“ dainas. Bet jau po šešių, o būsimas mūsų koncertas septintą. Reikia pavalgyti, o šios salės kitoje pusėje, iš dalies atitvertos barjeriais, buvo keletas užkandinių. Taip pasisotinome, toliau klausdamiesi šio dainininko.

Už pusvalandžio laikas slinkti į Vikingų salę. Šį vakarą koncertavo Randy Travis. Jis irgi tarp dainų įpyne linksmesnių komentarus, anekdotus. Per šį koncertą buvo pranešta, kad viena moteris iš Toronto surado anoniminių vikingų, ir šią senutę žilgalvėlę du džentelmenai palydėjo į sceną atsiimti pinigų.

Po koncerto, prie pagrindinių durų buvo išsiriškiavę nemažai autobusų, kurie greit prisipildydavo ir nuvažiuodavo. Aš pastebėjau dar nepilną autobusą, ten atiteptiau ir Romualdą. Važiuojant sužinojau, kad šis autobusas važiuoja tik į automobilių pasistatymo aikštę, o ne per visus stovyklavimo rajonus. Pasitikslinkau, ar sustos prie pagrindinio įvažiavimo kelio. Taip. Tad žinau, kur eiti,

SU PALAPINE LEWIS IR CLARK PĖDOMIS GRAŽINĄ KRIAUCIŪNIENĖ

Nr. 9

nes po pietų važiuavau panašiu autobusu. Išlipus Romualdas klausia, ar žinau, kur eiti. Atsakiau taip, tik sek mane. Jis pasakė, jei nepaklydus tiesiai į motornamį nuvesiu, tai manęs atsiprašys. Patariau pradėti kurti gražų atsiprašymą ir sekti mane. Žinoma, atėjome prie savo motornamio be jokių abejonių ar klaidžiojimo. Romualdas pasakė „atsiprašau“, o aš pakomentavau, kad tikėjaisi geresnio atsiprašymo.

Ketvirtadienio rytą reikėjo dar pastudijuoti žemėlapi, apsižiūrėti, kaip vykti iš čia į Minnesota valstiją. Pasirinkome patogiausią kelią ir išvažiuavome. Pirmos kelios valandos — puikus važiavimas, saulė šviečia, smagu. Tik staiga prieš akis per visą horizontą pasirodė lyg pilka užuolaida, nuo dangaus iki žemės. Tai buvo migla. Aš tokio reiškinio dar niekur nesu mačius — įvažiuoji lyg į pilką sieną ir beveik nieko nematyti. Toks važiavimas didina įtampą. Taip teko važiuoti beveik valandą su puse. Tada vėl „per sieną“ išvažiuavome į saulėtą aplinką. Dar valandėlė — ir vėl į miglą, tik šį kartą vis pasitaikydavo geresnis matomumas, nebuvo taip blogai. Dar pora valandų ir išsikopstėme iš tos miglos. Vakare apsistojome KOA stovyklavietėje, kuri užsidarys už dviejų dienų. Gerai čia mums pasisekė. Prisijungėm elektrą, o vakare žiūrėjau vieną iš labiausiai savo pamėgtų filmų „The Prisoner of Zenda“. Šiomis dienomis, kai seksas ir paleistuvystės pristatomi kaip „didžiausia meilės istorija“, aš noriu šį filmą pristatyti, kaip tikros meilės pavyzdį. Nors ir įsimylėjo, tačiau elgėsi garbingai ir abu liko ištikimi savo įsipareigojimams.

Rytojaus dienos vakarą — mes jau pas sūnų Arą ir marčią Pam Minneapolisje. Ant priekinių durų radome raščiuką, kurios durys paliktos atrakintos. (Kaip gerai mokėti lietuvių kalbą!) Tad įsikraustėme, apsitvarkėme ir laukiame šeiminių, kurie gana greit pasirodė. Kalbos netrūko ir vakare prie labai skanios picos jau planuojame rytojaus dienos programą. Prisiminėme, kad miesto centre yra Mary Tyler Moore statula, kurią norime pamatyti. Bus graži, saulėta diena, nesinori muziejuose dingti. Aras prisiminė, kad viena miesto žymybių yra skulptūrų parkas. Gerai.

Minneapolis — skulptūrų parkas

Kitą rytą nuvykome ir, netikėtai laimei nusišypsojus, radome čia pat vietą automobiliui pastatyti. Ši vieta istorinė, nes čia savu laiku John Philip Sousa dirigavo savo orkestrui. Vėliau čia treniravosi JAV kariuomenės rezervai. Tačiau 1988 m. šioje vietoje atsiradė Minneapolisio skulptūrų sodas. Vėliau buvo praplėstas iki 11 akrų ir dabar „New York Times“ įvardijamas, kaip geriausias lauko skulptūrų parkas visoje Amerikoje.

Pačiame parke yra per penkiasdešimt skulptūrų. Geriausiai žinoma vadinasi „Spoonbridge and Cherry“, sukurta specialiai šiam parkui. Visa skulptūra sveria 7,000 svarų. Pats šaukštukas yra 52 pėdų ilgio, o vyšnia sveria 1,200 svarų. Kita akį patraukianti skulptūra atrodo kaip arklio griaučiai, sukalti iš lentų. Tik iš arčiau patikrinus paaiškėjo, kad tos „lentos“ yra iš bronzos. Toliau buvo „Varpas ir kiškis“, „Be žodžių“ ir t.t. Gale parko — Alene Grossman memorialinis gėlių darželis. Prie šio parko taip pat yra šiltadaržis, Walker meno centras ir Cowles konservatorija.

Apvaikščioję ir pasigrožę menu, nuvykome į miesto centrą, kur fotografavomės prie Mary Tyler Moore statulos. Nors ji originalaus dydžio, bet aš tikėjaisi didesnės. Papietavę sveikos mitybos restorane, toliau laiką leidome apžiūrinėdami miestą. Prieš išvykstant į parką, palikau išryškinti savo fotojuostas.

Bus daugiau.

Prezidentai aptarė dvišalius ryšius

Garbės sargybą apeina Lietuvos ir Kinijos prezidentai Valdas Adamkus (d) ir Hu Jintao. Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Beijing/Vilnius, rugsėjo 26 d. (ELTA) — Lietuvos ir Kinijos dvišalius politinius ir ekonominius santykius, Jungtinių Tautų valdymo reformą, aktualias aplinkosaugos problemas prezidentas Valdas Adamkus Beijing mieste aptarė su Kinijos Liaudies Respublikos prezidentu Hu Jintao.

Antradienio susitikime Lietuvos ir Kinijos vadovai sutarė, kad šis Lietuvos prezidento vizitas vyksta simboliu mūsų valstybei laikotarpiu — neseniai Lietuva šventė 15-ąsias Lietuvos ir Kinijos diplomatinių santykių užmezgimo metines.

Kalbėdamas apie dvišalius Lietuvos ir Kinijos ryšius, V. Adamkus pažymėjo, kad auganti Kinijos ekono-

minė ir politinė įtaka pasaulyje bei mūsų šalies narystė Europos Sąjungoje atveria naujas perspektyvas abiejų valstybių santykiuose.

Prezidentas pabrėžė, kad Lietuva yra suinteresuota ir ateityje plėtoti santykius su šia Rytų Azijos valstybe — skatinti abipusę prekybą ir investicijas, plėsti mainus turizmo, kultūros, sporto, švietimo bei mokslo srityse.

V. Adamkus atkreipė dėmesį, kad valstybės labiau suartina ne tiek oficialūs kontaktai, o žmogiškieji ryšiai.

„Lietuvos ir Kinijos žmonės dar nedaug žino apie vieni kitų kultūrą, istoriją, ekonomiką. Labai svarbu oficialų bendravimą papildyti žmonių bendravimu“, — sakė šalies vadovas.

N. Steiblienė: Seime – visiškasis chaosas

Darija Petraitytė
Alfa.lt

Seime nebėliko nei opozicijos, nei pozicijos, balsuojama taip, kaip naudingiau frakcijai, o ne valstybei, teigia parlamentarė Nijolė Steiblienė.

„Apibūdinti Seimo situaciją galima kaip visišką chaosą. Negeriečiai darbiečiai“ toliau vadovauja Seimo komitetams ir niekas nepuola keisti jų, nors jie yra opozicijoje. Konservatoriai, kaip didžiausia opozicinė frakcija, pritaria valdančiųjų dvigubų standartų sprendimams. Yra viena kita frakcija, kuri bando būti opozicija, o visi kiti balsuoja taip, kaip naudingiau vienai kitai frakcijai, bet ne valstybei“, — teigė N. Steiblienė.

Pasak socialliberalės, balsuojant dėl šešių Seimo pirmininko pavaduotojų susivienijo tiek opozicija, tiek pozicija. N. Steiblienės teigimu, visiems norisi deleguoti bent vieną žmogų į Seimo pirmininko pavaduotojus. Seime dabar vyksta postų ir įtakos skirstymasis.

„Pabandžiau išsiaiškinti, ką gi

veikia šie Seimo pirmininko pavaduotojai. Taigi vienas pavaduotojų turėtų organizuoti Seimo priežiūrą veiklą. Tačiau nėra paaiškinama, kaip jis turi prižiūrėti ir ką daryti. Kitas pavaduotojas atsakingas už Seimo kanceliarijos darbą. Dar vienas pavaduotojas kuruoja Seimo komitetų ir komisijų darbą bei prižiūri Konstitucinio teismo sprendimų ir nutarimų įgyvendinimą. Tačiau tas pareigas iš dalies dubliuoja teisės ir teisėtvarkos komitetas. Darbų užtenka vos trims pavaduotojams, todėl nėra aišku, ką veiks dar trys“, — teigė N. Steiblienė.

Pasak parlamentarės, būti Seimo pirmininko pavaduotoju yra ne tik garbinga, bet ir naudinga, nes kiekvienam skiriama po 1,500 litų reprezentacinės išlaidoms, 600 litų telefoniniams pokalbiams apmokėti ir vairuojamas su automobiliu.

Seime svarstoma Seimo statuto pataisa, leidžianti Seimo pirmininkui turėti šešis pavaduotojus. Šiuo metu Seimo statutas parlamento vadovui leidžia turėti ne daugiau nei penkis pavaduotojus.

SPORTAS

* Ketvirtadienį aštuonerio-
mis rungtynėmis prasideda še-
šiolikos vyrų krepšinio komandų
2006-2007 metų Nacionalinės krep-
šinio lygos (NKL) sezonas, kuriame
dalyvaus trylikos Lietuvos miestų ko-
mandos. Antrajame pirmenybių se-
zone A (Rytai) pogrupyje rungtyni-
aus Joniškio „Delikatesas“, Kauno
„Hermio projektai - KKM“, Kauno
„LKK-Atletas“, Klaipėdos „Nafta-
Uni-Laivitė“, Pakruojo „Meresta“,
Šilutės „Šilutė“ bei Tauragės „Bre-
mena-KTU“. B (Vakarai) pogrupyje
varžysis Alytaus „Alytus“, Anykščių
„Puntukas-Jarimpeksas“, Druski-

ninkų „Druskininkai“, Jonavos
„Dextera“, Kauno „Žalgiris-Sabonio
mokykla“, Prienų „Rūdupis“, Vil-
niaus „Akademija-MRU“ ir Vilniaus
„KM-SSK - Perlas“.

* Šeštąjį pralaimėjimą iš eilės šešių komandų atvirosiose Latvijos ledo ritulio pirmenybėse („Samsung premjerliga“) patyrė taškų neturinti Elektrėnų „Energi-
ja“, antradienį namuose 5:10 nusilei-
dusi į antrą vietą pakilusiai Rygos
„Riga-20“ komandai. Po du įvarčius
šeimininkams pelnė Martynas Šlikas
ir Vygintas Stepanavičius, vieną —
Rolandas Aliukonis.

Uždaroma dar viena bažnyčia

Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — JAV katalikų bažnyčia ketina uždaryti paskutinius lietuviškus maldos namus New York.

Aušros Vartų bažnyčia Manhattan buvo pastatyta 1904 metais lietuvių išeivių lėšomis. Vėliau, kaip ir daugelis kitų, ši šventovė perėjo Vatikano žinion. Tikintieji baiminasi, kad netrukus ši bažnyčia bus nušluota nuo žemės paviršiaus, o vietoj jos iškils prekybos centras arba koks kitas statinys.

Žemės kainos New York visada buvo didelės, tačiau dabar jos auga dar sparčiau. Lietuvių bažnyčia stovi labai vertingame sklype, kurį pagei-

dautų įsigyti kuris nors nekilnojamojo turto magnatas. Vienas tokių — garsusis Donald Trump. Daugybę dangoraižių bei prekybos centrų New York valdantis milijardierius netoli Aušros Vartų bažnyčios ketina statyti didžiulį butų ir viešbučių kompleksą.

Tuo tarpu New York arkivyskupo atstovas Joseph Zwilling tvirtina neturįs žinių, kad ketinama parduoti Aušros Vartų bažnyčią, bet pripažįsta, kad šis pastatas yra finansiskai labai patrauklioje vietoje.

Aušros Vartų bažnyčią nuspręsta uždaryti, kaip kad teigia JAV katalikų bažnyčios vadovai, dėl to, kad mišias lanko mažai žmonių.

Centrinė žvalgybos valdyba ties riba

Atkelta iš 1 psl.

tarnybos nori atvira grįžti prie kankinimų, tegul ir „švelnių“. Ką tai reiškia ir kokias perspektyvas mums atveria? Tačiau prieš pradedant svarstyti reikia apsibrėžti išeitinę poziciją. Nemanau, kad teroristams taip ir reikia, bet ir nemanau, kad kada nors pasaulyje neliks smurto ir prievartos. Čia iškyla rimtų klausimų, į kuriuos neatsakys šūkiais.

Naivu manyti, kad mūsų vakarietiškoje kultūroje kankinimai šiandien jau nebeegzistuoja ir CŽV elgiasi kaip nors labai skandalingai. Mūsų kultūros valstybėse ir jų tarptautiniuose susitarimuose kankinimai uždrausti, tačiau tai visai kas kita. Su kankinimų taikymo ar bent potencialios grėsmės problema susiduria daugybė teisėsaugos ir žvalgybos institucijų bei karių visame Vakarų pasaulyje. Ne bėda tai tik tokiems režimams, kurie atvira taiko ar taikė kankinimus, pavyzdžiui, naciams ar sovietams (nepainiočiau čia, kaip mėgsta kai kurie autoriai, viduramžių ir inkvizicijos; taip kalbėti — reiškia nesusiprasti viduramžių; tai tas pats, kaip vadinti antikinius Atėnus demokratiniu miestu — valstybe).

Todėl vargu ar netikėtai paaiškėję CŽV metodai yra kokia didelė paslaptis jų kolegoms Europoje. Kankinimai yra vienas tų keistų reiškių, kurių egzistavimą būtina pripažinti (kaip pavojinga neigti realybę, puikiai iliustruoja pamokoma XX a. pacifistų istorija), tačiau negalima su jais susitaikyti.

Kankinimai sukelia keleriopą blogį. Visų pirma jie žemina žmogaus orumą ir prieštarauja tiems gyvenimo principams ir tikslams, kuriuos esame sau nusistatę. Antra, kankinimai žmones pradeda meluoti, ir tai kenkia žvalgybos ar baudžiamojo proceso preziumuojamam tiesos siekiui. Tačiau visų blogiausia tai, kad kankinimai kompromituoja ir demoralizuoja patį kankintoją, todėl jų neį-

manoma taikyti „steriliai“.

Tarp žmogaus veiksmų ir psichologijos yra ne vienpusis, o abipusis ryšys. Ne tik psichologija lemia veiksmus, bet ir atvirkščiai. Todėl tas, kuriam kankinimai yra darbas, neišvengiamai laipsniškai tampa žiaurus ir ciniškas (prisiminkite filmą „Eksperimentas“). Be to, reikia nepamiršti, kad žiaurumas yra žmogaus prigimtinė savybė. Doras ir sąžiningas žmogus tampa tik valios pastangomis. O visuomenei pavyksta išlaikyti moralę tik bendromis jos narių pastangomis. Pasvarstykite, pavyzdžiui, kaip lengva įteisinti mirties bausmę ir kaip sunku ją panaikinti. Pakanka tik šiek tiek nusileisti prigimtiniam žiaurumui, ir jis ima progresuoti. Šis principas veikia tiek atskiros žmogaus, tiek visos visuomenės atveju. Kaip tik todėl yra svarbus ne tik pats kankinimų egzistavimo faktas ir jų paplitimas, bet ir valstybinis pripažinimas, nes jis rodo susitaikymą.

Tai, ko siekia G. W. Bush administracija, yra dar baisiau. Atsakomybę už kankinimus norima nuasmeninti ir primesti visai JAV visuomenei. Būtent taip atsitiks, jei parlamentas įstatymu padarys nors ir nedidelių nuolaidų CŽV tardymo metodams. Tiesą sakant, jau dabar problema yra perkelta piliečiams ir jų išrinktiems parlamentarams. Jeigu iki šiol jie galėjo nujausti, nuspėti ar įtarti, kad „kieta“ apklausa yra taikoma, tai dabar jie tai tiksliai žino ir niekada nebegalės teisintis, kad nežinojo.

CŽV visus mus pastatė ties riba. Visi sąjungininkai kare su terorizmu, o visų pirma artimiausi JAV šalininkai britai dabar jau tiksliai žino apie „kietus“ metodus. Ir reaguoti jie visi turi dabar. Jeigu pavojinga riba bus peržengta, kompromituojama bus ne tik CŽV, ne tik su ja bendradarbiaujančios žvalgybos tarnybos, bet ir pati Vakarų kultūra.

Kongreso nariai — už bevizį režimą

Atkelta iš 1 psl.

bevizių kelionių į JAV programos turėtų būti traktuojamas ne kaip imigracijos problema, o kaip kelionių patogumo klausimas.

Respublikonas J. Shimkus pažymėjo, kad nėra teisinga, jog šių šalių, aktyvių antiteroristinės koalicijos, NATO ir Europos Sąjungos narių, piliečiai negali be vizų atvykti į JAV. Ypač atsižvelgiant į didelį darbą, kurį Baltijos ir Višegrado šalys atliko siekdamos atitikti bevizių kelionių programos keliamus kriterijus ir pasiektą pažangą.

Šalių ambasadorių vardu šnekėjęs Čekijos ambasadorius Petras Ko-

laras sakė, kad šalys yra NATO ir ES narės, šalių ekonomika plečiasi, todėl bevizių kelionių Baltijos ir Višegrado piliečiams statuso suteikimas būtų naudingas abiem pusėms.

Laikinoji reikalų patikėtinė K. Jurgaitienė sakė, kad ši iniciatyva gimė tęsiant „Vilniaus dešimtuko“ tradicijas — subūriant šiuo svarbiu klausimu Baltijos ir Višegrado šalių ambasadas. Diplomatai pažymėjo mažąjį Lietuvos piliečių paraiškų JAV vizoms gauti atmetimo ir pasilikimų JAV rodiklį.

Bevizių kelionių programa suteikia galimybę šalių narių piliečiams keliauti į JAV be vizų 90-iai dienų.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Lenkijoje — „moralinės revoliucijos“ pabaiga

Parlamentarė Renata Beger.

„Glos“ nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

įvykę Adamas Lipinskis ir kairiosios pakraipos „Savigynos“ parlamentarės Renatos Beger susitikimai. Parlamentarė sakė, kad svarsto galimybes paremti vyriausybę.

Antradienio vakarą parodytoje laidoje A. Lipinskis, kaip atrodo, suteikė vilčių dėl posto vyriausybėje ir aptarė galimą pagalbą problemoms, susijusioms su „Savigynos“ nuobaudomis dėl pasitraukimo iš partijos, išspręsti.

Didžiausios opozicinės partijos — centro dešiniųjų Pilietinės platformos — vadovas apkaltino vyriausybę korupcija ir sakė, kad reikia paleisti parlamentą ir kad premjeras turi atsistatydinti.

Kad suformuotų naują daugumą, „Įstatymui ir teisingumui“ reikia Valstiečių sąjungos, perbėgėlių iš „Savigynos“ ir nepriklausomų parlamentarų paramos.

Pernai po rugsėjo rinkimų atėdami į valdžią konservatoriai žadėjo „moralinę revoliuciją“ po virtinės korupcijos skandalų, kilusių valdant ankstesnei kairiųjų administracijai.

„Savigynos“ deputatė R. Beger sakė sutikusi leisti TVN slapta filmuoti susitikimus su A. Lipinskiu.

Vienu metu A. Lipinskis paklausė jos, ko ji ir kitų „Savigynos“ parlamentarų grupė tikisi už paramą vy-

riausybei.

Naujausi įvykiai plačiai aptarinėjami lenkų spaudoje. „Slapti įrašai skelbia Ketvirtosios Lenkijos Respublikos pabaigą“, „Gėdinga ‘moralinės revoliucijos’ pabaiga“, „Pareigos už perbėgimą į kitą partiją“, „Aštuntoji nuodėmė — kvailumas“ — tokiais antraštėmis mirga lenkų dienraščiai.

Kaip rašo „Gazeta Wyborcza“, „per vieną akimirką kaip muilo burbulas sprogo brolių Kaczynskių frazės apie valstybės pertvarką“.

Pasak dienraščio, premjeras J. Kaczynskis, kurio brolis dvynys Lechas Kaczynskis yra šalies prezidentas, privalo tuoj pat atsistatydinti ir į istorijos sąvartyną pasiimti visus tuos šūkius, su kuriais kūrė savą politinę sistemą ir bet kokia kaina stengėsi išsilaikyti valdžioje.

Dienraštis „Fakt“ pažymi, jog „praėjo tik metai po Seimo rinkimų, po kurių milijonai lenkų patikėjo politikų sąžiningumu ir noru sukurti naują dorą, sąžiningą valstybę, tačiau pasirodė, kad jie nė kiek ne geresni už kairiuosius“.

Pasak „Zycie Warszawy“, tai, ką parodė vaizdo įrašas, leidžia daryti išvadą, kad visa diskusija apie moralinėmis vertybėmis pagrįstos Ketvirtosios Lenkijos Respublikos kūrimą buvo apgaulė.

EUROPA

PARYŽIUS

Maždaug pusė pasaulio gyventojų yra moterys, tačiau joms tenka mažiau nei 10 proc. 300 didžiausių pasaulio įmonių vadovų postų, rodo finansų grupių „Ricol, Lasteyrie & Associates“, „Christian and Timbers“ ir „Capitalcom“ atliktas tyrimas. Tarp 300 didžiausių Šiaurės Amerikos, Azijos ir Europos įmonių, kurių akcijos parduodamos tarptautinėse vertybinių popierių biržose, moterys sudaro vos 9.3 proc. valdybos narių. Be to, moterims tenka tik 7.6 proc. vietų vykdomuosiuose komitetuose.

BERLYNAS

Vokietijos kanclerė Angela Merkel griežtai sukritikavo sprendimą atšaukti vieną Wolfgang Amadeus Mozart operą, kurioje demonstruojamos nukirstos pranašo Muhammad ir Jėzaus Kristaus galvos. „Turime būti apdairūs, kad nepasiduotume radikalų, pasirengusių griebtis smurto, baimei“, — sakė A. Merkel. „Savi-cenzūra iš baimės nėra priimtina. Ji galima tik tuomet, kai vyksta atsakingai nuoširdaus ir visiškai nesmurtingo kultūrų dialogo ribose“, — teigė kanclerė.

LONDONAS

Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas Tony Blair pagerbė finansų ministrą Gordon Brown, kuris laikomas realiausiu pretendentu į premjero postą ir pavadino jį „puikiu savo šalies tarnu“, nors pastaruoju metu judviejų santykiuose būta įtampos. Paskutinį kartą dalyvaudamas Leiboristų partijos konferencijoje kaip ministras pirmininkas T. Blair pertraukė savo kalbą ir ėmė girti finansų ministrą, bet ne taip ryškiai kaip G. Brown gyrė jį pirmadienį.

VARŠUVA

Lenkijoje bus gaminami amerikietiški kovos sraigtasparniai „Black Hawk“. Amerikos sraigtasparnių gamybos kompanija „Sikorsky“ rengiasi pietiniame Lenkijos mieste Melec

ne tik gaminti „Black Hawk“, bet ir jų detales senesnių sraigtasparnių remontui. Amerikiečių partnere taps lėktuvų gamykla „PZL-Melec“. Kompanijos „Sikorsky“ prezidentas Jeffrey P. Pino pažymėjo, kad partneriai Lenkijoje pasirinkti dėl labai konkrečių priežasčių: gamykloje dirba profesionalūs ir gerai parengti darbininkai.

TBILISI

Gruzijos prezidentas Michailas Saakašvilis antradienį pareiškė, kad rugsėjo 27-ąją, Suchumio žlugimo dieną, Kodorio tarpukalnė bus oficialiai pavadinta Aukštutine Abchazija. „Yra legitiminė vyriausybė ir de facto valdžia, kuri kol kas laikinai kontroliuoja Žemutinę Abchaziją. Nuo šiol tai ir yra protokolas“, — sakė M. Saakašvilis. Gruzijos vadovas taip pat pranešė, kad prieš kelias dienas Tbilisi pirmą kartą per pastaruosius 13 metų pradėjo Jungtinės Tautos taikos palaikymo kontingento pakeitimo procesą.

JAV

NEW YORK

Kilus ginčui dėl to, kaip dvi pasakutinosios JAV administracijos tvarkėsi su teroristų tinklo „al Qaeda“ keliama grėsme, antradienį valstybės sekretorė Condoleezza Rice davė atkirtį kadenciją baigusiam prezidentui Bill Clinton. Sekmadienį B. Clinton kalbėjo, kad George W. Bush administracija 2001 metais per pirmuosius aštuonis valdymo mėnesius nesugebėjo įvertinti šios grėsmės ir taip sudarė prielaidas rugsėjo 11-osios išpuoliams. Tačiau C. Rice teigė, kad islamistų partizanų keliama grėsme G. W. Bush sprendė ne ką prasčiau nei B. Clinton.

ARTIMIEJI RYTAI

RAMALLAH

Izraelio karinis teismas trečiądienį paleido į laisvę islamistiniams judėjimui „Hamas“ priklausantį palestininčių vicepremierą Naser al-Shaer, kuris buvo sulaikytas daugiau kaip mėnesį. „Teismas pripažino, kad nėra pakankamai įrodymų, kad jis būtų laikomas kalėjime“, — sakė advokatas Osama al-Saadi, pridūręs, kad N. al-Shaer grįžo namo.

G. W. Bush nurodė paskelbti žvalgybos ataskaitą

Washington, DC, rugsėjo 27 d. („Reuters“/BNS) — JAV prezidentas George W. Bush antradienį užsipuolė politinius oponentus už selektyvų informacijos iš slapto žvalgybos įvertinimo pasaulinio terorizmo klausimu nutekimą ir paviešino pagrindinę šios ataskaitos išvadą, kad Irako karas islamo ekstremistams tapo „cause celebre“ („garsia byla ar reikalu“).

Demokratai nutekėjusiomis Nacionalinio žvalgybos įvertinimo dalimis pasinaudojo kritikuodami administracijos vadovavimą Irako karui, o JAV Kongreso nariai spaudė Baltuosius rūmus paskelbti dokumentą.

Per spaudos konferenciją su Afganistano prezidentu Hamid Karzai G. W. Bush sakė, kad išslaptinti informaciją kaskart, kai ji nutekinama, yra „blogas vyriausybės įprotis“, tačiau pridūrė nusprendęs paviešinti minėtą ataskaitą, kad žmonės „patys galėtų ją pasiskaityti“ ir kad liautųsi spėlionės, kuriomis, jo teigimu, sie-

kiama supainioti visuomenę.

„Kazkas apsiėmė nutekinti slap-tą informaciją politiniais tikslais“, — sakė prezidentas.

Netrukus po to, kai G. W. Bush nurodė išslaptinti šią balandį pateiktą ataskaitą „Pasaulinio terorizmo tendencijos: reikšmė Jungtinėms Valstijoms“, kurią parengė 16 JAV žvalgybos agentūrų, nacionalinės žvalgybos direktorius John Negroponte išplatino pusketvirtą puslapio ištrauką iš jos.

„Irako konfliktas tapo džihadistų ‘cause celebre’, gimdančiu didelį nepasitenkinimą JAV įsitraukimu į musulmoniškojo pasaulio reikalus ir ugdančiu pasaulinio džihadistų judėjimo rėmėjus“, — sakoma ataskaitoje.

Ataskaitoje sakoma, kad „al Qaeda“ ir toliau kels didžiausią grėsmę JAV. Joje nurodoma, jog surinkta daug informacijos, rodančios, kad aktyvistų daugėja ir kad jų atsiranda vis naujose vietose.

ATLANTIC

Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

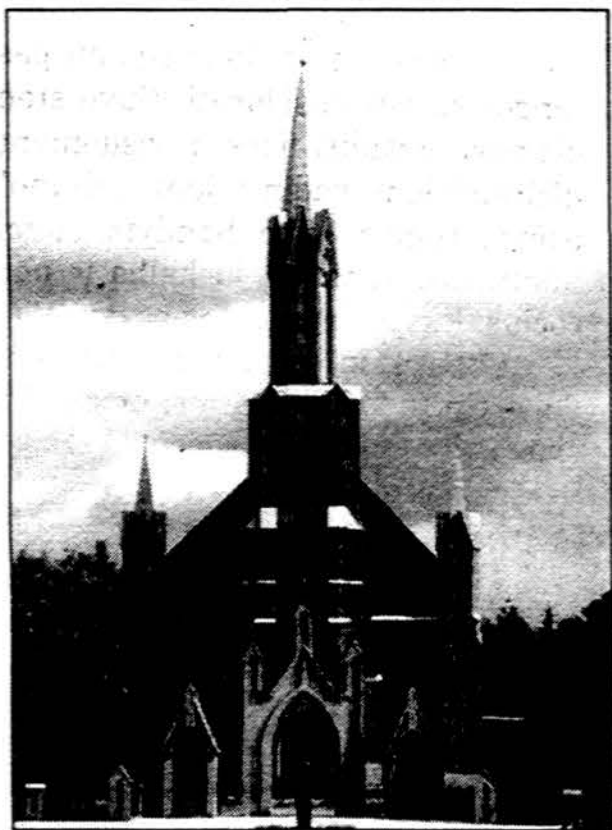
8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

PAMINĖTAS KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJOS 80-METIS

Rugpjūčio 2–6 d. Kaišiadorių vyskupija šventė 80-ties metų sukaktį.

Kaišiadorių vyskupiją 1926 m. įsteigė popiežius Pijus XI bule Lituanorum gente, kartu įsteigdamas Lietuvos bažnytinę provinciją su šešiomis vyskupijomis ir metropolijos centru Kaune. Tuometinės bažnytinės provincijos ribos sutapo su nepriklausomos Lietuvos ribomis, išskyrus 1922 m. lenkų okupuotą Vilniaus kraštą. Šiandien, kaip ir anuomet, didžiąją Kaišiadorių vyskupijos teritorijos dalį sudaro anuomet buvusios Vilniaus vyskupijos dalis, pasilikusi Lietuvos pusėje po Vilniaus krašto okupacijos. Įsteigus vyskupiją, popiežius pirmuoju Kaišiadorių vyskupu paskyrė Juozapą Kuklą, Vilniaus vyskupijos kanau-ninką, iš Kurklių parapijos kilusį aukštaitį.

Kaišiadorių katedra.

Kaišiadorių vyskupijos 80-čiui skirti renginiai prasidėjo rugpjūčio 2 d. muzikos ir atminimo vakarais, kurie vyko Kaišiadorių dekanato trijose parapijų bažnyčiose: Žiezmaruose — rugpjūčio 2 d., Žasliuose — rugpjūčio 3 d. ir Kaišiadorių katedroje — rugpjūčio 4 d. Šių renginių metu koncertavo iškili Lietuvos muzikai — Bernardas Vasiliauskas, Gediminas Kviklys, Robertas Beinaris ir kiti. Taip pat surengti literatūriniai skaitymai prisimenant svarbesnius įvykius ir asmenis, turėjusius istorinės reikšmės vyskupijos raidoje.

Kaišiadorių vyskupijos 80-mečio proga rugpjūčio 5 d. Guronių kaime (Žaslių parapija), kardinolo Vincento Sladkevičiaus tėviškoje, buvo pašventintos keturios Rožinio slėpinių kelio koplytėlės su freskomis, vaizduojančiomis biblines Kristaus kryžiaus kelio scenas bei Lietuvos katalikų gyvenimo istorinius įvykius, ir Švč. Mergelės Marijos statula; šių sakralinio meno kūrinių autorius — prof. Antanas Kmieliauskas. Renginyje dalyvavo apie tūkstantis maldininkų iš įvairių vyskupijos parapijų, seserys vienuolės, Rožinio slėpinių kelio koplytėlių parko rėmėjai. Rožinio slėpinių kelio koplytėles pašventino ir rožinio maldai vadovavo Kaišiadorių vyskupas Juozas Ma-

tulaitis, šio Rožinio slėpinių kelio sumanytojas ir įgyvendintojas, taip pat Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Su išskilmės dalyviais prisiminimais iš kardinolo V. Sladkevičiaus gyvenimo pasidalijo monsinjoras Vincas Jalinskas. Renginio dalyviai galėjo išgyti Kaišiadorių vyskupo rūpestiu šiai progai išleistą Rožinio slėpinių kelio maldyną.

Tą pačią dieną, po pietų, Kaišiadoryse buvo pristatytas dar vienas Kaišiadorių vyskupijos 80-čiui skirtas leidinys — „Kaišiadorių vyskupija ir jos sakralinis paveldas“. Medžiagą šiam leidiniui rengė Lietuvos kultūros paveldo centras, išleido leidykla „Savastis“. Lėšų leidiniui skyrė visos Kaišiadorių vyskupijos teritorijoje esančios savivaldybės, taip pat Kaišiadorių vyskupijos kurija. Šiame gausiai iliustruotame 379 p. leidinyje trumpai supažindinama su Kaišiadorių vyskupijos parapijų istorijomis, pristatomos bažnyčios ir jose esantys svarbesni objektai, taip pat pateikta glausta vyskupijos istorija. Leidinys, kaip buvo paminėta jo pristatymo metu, atsirado po ilgo penkerių metų triūso, kai 2000–2005 m. Kultūros paveldo centro specialistai, Kaišiadorių vyskupo J. Matulaičio pakviesti, kartu su dailės istorikais atliko vyskupijos bažnyčiose esančių dailės objektų inventurizaciją.

Kaišiadorių vyskupijos 80-ties metų sukaktis minėta rugpjūčio 6 d. Kaišiadoryse. Čia švęsti Katedros titulo — Kristaus Atsimainymo — at-laidai. Šia proga 12 val. iškilmingas šv. Mišias celebravo Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas, vyskupo generalvikaras kunigas dr. Algirdas Jurevičius, kiti kunigai. Mons. G. Grušas pasakė šiai progai skirtą pamokslą. Pamaldų įžangoje Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis pabrėžė, jog švęsdami vyskupijos gyvasties 80-metį, mes drauge švenčiame savo pačių tikėjimą. Tikėjimo bendruomenėje tokios sukaktys — tai ypatingas laikas, skirtas iš naujo atsigręžti į Dievą ir pripažinti, kad jam vieninteliam priklauso pirmoji vieta atski-ro žmogaus ir visų mūsų gyvenime, kad net ir pats gyvenimas yra jo malonės — meilės dovana mums. Mišių metu vietoje bendruomeninės maldos skambėjo specialiai vyskupijos 80-ties metų jubiliejui sukurtos maldos žodžiai.

Išskilmės baigtos pievelėje prie Katedros agape, kurią surengė Kaišiadorių parapijos administratorius kun. dek. Rimvydas Jurkevičius.

Liepos 30 d. — rugpjūčio 5 d. vyskupijos jubiliejaus proga surengtas piligriminis žygis dviračiais. Jo organizatoriai — Molėtų ir Širvintų parapijų klebonai — į žygį pakvietė savo parapijų ir dekanatų tikinčiuosius (jauniausiam žygio dalyviui buvo 6 m., vyriausiajam — 60). Iš viso 50 dviratininkų iš Molėtų keliavo per Širvintas į Kaišiadoris, pakelėje aplankydami vietos parapijų bažnyčias.

Bažnyčios žinios,
2006 m. Nr. 15

STUDIJOS JAV KARO AKADEMIJOSE — DAUGELIO JAUNUOLIŲ SVAJONĖ

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Lietuvos jaunuoliams, pamilusiems karišką gyvenimą, šiemet vėl gali nusišypsoti laimė studijuoti vi-same pasaulyje labiausiai pripažintose ir vertinamose JAV karo akademijose. Šioje valstybėje veikia keturios aukštosios karo mokyklos, rengiančios aukščiausios kvalifikacijos karininkus ne tik JAV, bet ir kitoms pasaulio šalims.

JAV ambasados Lietuvoje spaudos atstovė Andra Litevkaitė mūsų skaitytojams pranešė, jog Jungtinių Valstijų ambasada jau skelbia konkursą, besidomintiems studijomis šios šalies karo akademijose. Pasak A. Litevkaitės, kiti JAV karo akademijų mokslo metai prasidės kitų metų liepos mėnesį ir truks ketverius metus.

„Lietuvos jaunuoliai, kuriems šiemet jau sukako 17 metų ir kurių gimimo data yra po 1984 m. liepos 1 d., kviečiami dalyvauti šiame konkurse. Kandidatai turėtų būti jau baigę vidurines mokyklas arba besimokantys paskutinėse klasėse. Taip pat reikalingos geros anglų kalbos, matematikos ir gamtos mokslų žinios. Po studijų JAV karo akademijose Lietuvos jaunuoliai privalo atitarnauti bent kelerius metus savo šalies karinėse pajėgose“, teigė A. Litevkaitė.

Galutinė paraiškų priėmimo data šiemet buvo rugsėjo 22 d. Kandidatai turėjo kreiptis į Lietuvos Karo akademijos atrankos centrą arba į JAV ambasados Gynybinio bendradarbiavimo skyrių. A. Litevkaitės teigimu, pirminė atranka Lietuvoje yra tik konkurso pradžia — vėliau, sėkmingai nugalėję kitus konkurentus, mūsų šalies jaunuoliai jau patenka į pasaulinę atranką.

Laukia itin sudėtinga atranka

Patekti į JAV karo akademijas — daugelio jaunuolių svajonė. Tačiau,

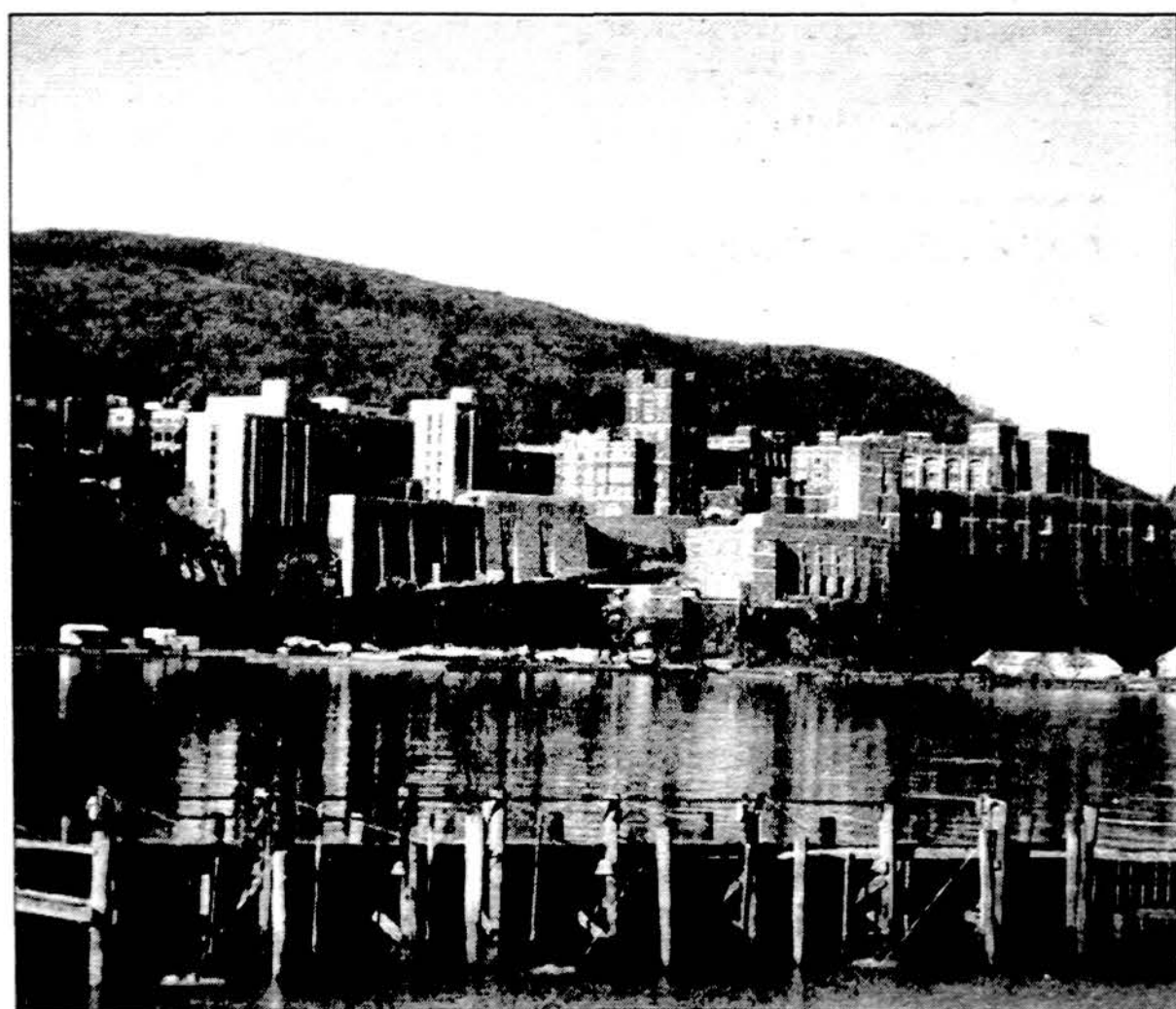
kaip prisimena savo studijas vienoje iš Amerikos karo akademijų prieš porą metų baigęs Jonas Laučys — pirmasis Lietuvos pilietis, studijavęs karybos mokslus JAV, patekti į jas labai sudėtinga, nes reikia praeiti didžiulį, fiziškai ir psichologiškai sunkų, nepaprastai sudėtingą konkursą. Į keturias JAV veikiančias karo akademijas kasmet griežtu atrankos būdu priima tik iki 20 užsienio šalių studentų.

Studijuojančiam jaunimui JAV moka maždaug 74 tūkst. dolerių valstybinę stipendiją. Be akademinių studijų, šiose aukštosiose karo mokyklose jaunuoliai studijų metu turi galimybę dalyvauti įvairiose sporto varžybose, o vasaros mėnesiais įsijungia į karines apmokymo pratybas, keliauja po užsienio valstybes, dalyvauja įvairiose tarptautinėse programose.

Iš Klaipėdos krašto kilęs, šis jaunuolis, 2000 m. sėkmingai įveikęs visus atrankos barjerus, taip pat sėkmingai „krimto“ karybos mokslus Anapolyje (Maryland valstija), JAV karinių jūrų pajėgų akademijoje. Šiuo metu JAV karo akademijose studijuoja jau 12 lietuvių.

Keturi mūsų tautiečiai mokosi Pakrantės apsaugos akademijoje New London (Connecticut valstija), po tris jaunuolius karybą studijuoja JAV karo akademijoje West Point (netoli New York) ir minėtoje Karinių jūrų pajėgų akademijoje Anapolyje, taip pat du kadetai iš Lietuvos gilina žinias JAV oro pajėgų akademijoje Colorado Springs. Beje, šioje akademijoje prieš porą metų studijas pradėjo ir viena lietuvaite — 20-metė Ieva Kuzminaitė iš Vilniaus „Ker-navės“ skautų tunto.

Mūsų pašnekovės A. Litevkaitės teigimu, šiemet, gegužę jau trys mūsų jaunieji tautiečiai, baigę studijas Amerikos karo akademijose, grįžo į tėvynę. Jiems neseniai buvo suteikti kariniai laipsniai ir jie tik pradėjo savo karjerą Lietuvos kariuomenėje.

West Point karo akademija JAV.

„DRAUGAS“ informuoja, „DRAUGAS“ formuoja; „DRAUGAS“: išeivijos ir Lietuvos jungtis;
„DRAUGAS“ lietuviybės švyturys ir sargas! Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!

Labiausiai klajojanti tauta pasaulyje - romai

Neseniai atliktos sociologinės apklausos parodė, jog labiausiai europiečiai nekenčia... čigonų. Kodėl būtent jie susilaukė tokios netolerancijos? Ir kas jie iš tiesų yra?

1000 metų kelyje

Nors pavadinimas čigonai yra susijęs su mitu, jog ši tauta kilusi iš Egipto (Egypt - Gipsy), iš tiesų jų šaknys siekia Šiaurės Indiją ir Pakistaną. (O termino „čigonai“ patys romai niekuomet nevartojo ir laiko jį žeminančiu.)

Sąsąjas su indais ir pakistaniečiais patvirtina ne tik kalbų analizė, bet ir genetiniai kraujo tyrimai.

Indijoje gyvenę romai paplito ir Persijoje, 1000 m.e. m. patraukė dabartinio Afganistano, Armėnijos ir Turkijos link (dalis jų iki šiol gyvena Indijoje ir Irane).

Maždaug XIV a. klajokliai pasiekė Balkanus, o XVI a. - Škotiją ir Švediją. Kita dalis klajoklių Europą XV a. pasiekė kitu keliu: iš Sirijos į Afriką, o iš jos per Gibraltarą - į Portugaliją.

Ameriką romai „atrado“ kolonijiniiais laikais, tačiau didžioji emigracija iš Didžiosios Britanijos prasidėjo tik 1860 m. XIX - XX a. emigracija tęsėsi į JAV, Kanadą ir Lotynų Ameriką.

Kodėl romų gentys paliko Indiją - iki šiol neaišku. Vieni mokslininkai teigia, kad romai buvo žemos kastos indai, kurie parsisamdydavo į kariuomenę ir buvo siunčiami į Vakarus, kad sulaikytų musulmonų invazijas.

Kita teorija skelbia, kad romai musulmonų buvo paimti į nelaisvę (kai šie užkariavo šiaurinius Indijos rajonus) ir nelaisvėje susiformavo kaip atskira bendruomenė.

Europoje paplitusi nuomonė, jog romai buvo vagys ir už tai išvyti iš Indijos. Vis dėlto jokių tikslų duomenų nėra, tad neaišku, kodėl jie nebegrižo į Indiją, o patraukė Europos link.

Žmonės

Kiek apskritai pasaulyje yra romų - sunku pasakyti. Vien duomenys teigia, kad apie 10 milijonų, kiti - kad tiek jų yra vien Europoje.

Daugiausia romų yra Balkanų

pusiasalyje, Centrinėje Europoje, JAV, Pietų Amerikoje ir Rusijoje.

Romai tarpusavyje skiriasi. Yra trys romų kalbų grupės: domari (Tolimieji Rytai ir Rytų Europa), lomarvren (Centrinė Europa) ir romani (Vakarų Europa).

Pagal papročius ir kultūras savybes galima išskirti 4 grupes: kalderašai - tai profesionalūs kalviai, atkeliavę į Balkanus ir paplitę Centrinėje Europoje bei Šiaurės Amerikoje, gitanai - pasilinksminimų ir įvairių šou organizatoriai, sutinkami Iberijos pusiasalyje, Šiaurės Afrikoje ir Pietvakarių Prancūzijoje, manušai (sinti) - Prancūzijoje ir Vokietijoje keliaujantys cirkininkai, romnišalai (romniai) - Anglijos ir Šiaurės Amerikos romai.

Romų tikėjimas

Prieš daugybę metų jie šlovino deivę Kali, kurią suvokė, kaip trejybę. Taip pat egzistavo vyriškos lyties dievas su ragais. Šis pagoniškas tikėjimas turi sąsąją su senovės Romos dievybėmis.

Šiais laikais vieningos romų kultūros nebeliko. Tradiciškai jie priima vietinį tikėjimą (dažniausiai - katalikų, ortodoksų ar protestantų), bet neužmiršta ir savų tradicijų.

Štai dalykai, kuriais tiki romai.

Egzistuoja Dievas (Del) ir šėtonas (beng), bloga sėkmė (bibaxt) ir dvasios (mulo).

Amuletai ir talismanai pritraukia sėkmę, prakeiksmas nulemia ateitį, gydomieji ritualai grąžina sveikatą.

Egzistuoja švarumo tabu. Visą moters kūną žemiau juosmens romai laiko nešvari. Tų vietų negali liesti niekas, išskyrus moters vyrą. Iš čia kilusi ir tradicija segėti plačius spalvingus sijonus, slepiančius „užterštas“ zonas.

Nešvaria laikoma ir besilaukianti moteris. Ji negali gimdyti namuose, nes jie taps „nešvarūs“. Viskas, ką paliečia ką tik pagimdžiusi moteris ir kas susiję su gimdymu, turi būti sunaikinta.

Dėl švarumo romai maudosi tik po tekančiu vandeniu, moterų ir vyrų drabužiai skalbiami atskirai.

Kelių savičių kūdikiai krikštijami vandeniu. Mažyliui suteikiami trys vardai: pirmąjį žino tik motina (kad suklaidintų blogąsias dvasias), antrasis suteikiamas krikšto metu (jis vartojamas gentyje) ir trečiasis „gaunamas“ krikštijant vaiką pagal vietinį gyventojų tikėjimą (ir neturi jokios reikšmės).

Vestuvės romams rengiamos tuomet, kai jie sulaukia 9-14 metų. Seksas iki vestuvių yra tabu, santuokos su kitataučiu - smerktinos. Merginos tėvai gauna kraitį - taip ji išperkama.

Persekiojimai

Kad romai - vagys, šarlatanai ir narkomanai, girdime nuolat. O ar davė jie kokios nors naudos?

Kaip jau minėta anksčiau, ne visi romai buvo sukčiai. Kalderašai gyveno itin pasiturintys, nes buvo sumanūs ir talentingi kalviai.

Keliaujantys cirkininkai irgi buvo laukiami: jiems atvykus kaimelių gyventojai galėdavo bent šiek tiek pasilinksminėti. Temperamentingiems klajokliams turėtume būti dėkingi ir už kraują kaitinančias flamenko melodijas bei šokių.

Na, o būrėjos tikrai „užkaldavo“ nemenkas sumeles, tačiau tai buvo

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAS
TEL. 773-585-9500

bene vienintelis būdas prisidėti prie šeimos biudžeto. (Prielaida, kad taro kortas išrado romai, yra klaidinga. Romų moterys burdavo tik paprastomis kortomis, o Europoje paplitusias taro kortas su Egipto paslaptimis susiejo du apsukrūs prancūzai.)

Teigiantys, kad romai darė vien žalą, greičiausiai nė nežino, kiek amžių jie buvo vergai ir kiek patyrė (ypač Europoje) pažeminimų.

Viduramžiais buvo tikima, kad romai kilo iš romų moters ir šėtono sąjungos. Tai, kad romai buvo patyrę kalviai ir nuolat dirbo šalia žaizdro, o moterys užsiimdavo ateities spėjimu, padėjo juos susieti su „blogio tarnais“. Tad raganų deginimo laikais buvo masiškai deginami ir romai.

Reformacijos laikais krikščioniui buvo galima nužudyti romą. O romams, kuriuos sužeidė krikščionys, teismai buvo nepasiekiami.

Yra žinoma, kad 1560 m. Švedijos karalius Gustavas Vaza buvo itin žiaurus tenykščiams romams, o Johanas III vertė juos it vergus dirbti kasyklose.

Karalienė Kristina įsakė pakarti visus romų vyrus, o vaikus ir moteris ištremti iš Švedijos. 1637 m. Švedijoje buvo išleistas įsakymas, pagal kurį romai galėjo būti nuteisiami be teismo. 1914 m. romams dar buvo drau-

džiama atvykti į Švediją.

Kad švietimo laikotarpiu romai buvo atstumtieji, rodo ir ispanų pastangos su jais susidoroti. Buvo stengiamasi įtraukti juos į visuomenę, uždraudžiant vadinti juos „gitano“, pačius romus buvo bandyta asimiliuoti, uždraudžiant jų kalbą ir papročius. Eksperimentas nepavyko.

1721 m. imperatorius Karlas VI dabartinėje Vokietijos teritorijoje inicijavo totalinį romų genocidą. Prasi-dėjo arši romų medžioklė.

1920 m. Veimaro respublikoje romai taip pat buvo persekiojami: visi privalėjo lankytis parkuose ir viešose pirtyse, o nacių laikais jiems buvo paskelbtas toks pat nuosprendis kaip ir žydams - išnaikinti. 1939-1945 m. buvo sunaikinta milijonas romų.

Žinant tokius faktus (o jei dar tikėsime tuo, kad romai išstisus šimtmečius vergavo musulmonams) ne-nuostabu, kad jie klajojo iš vienos vietos į kitą. Taip juos buvo sunkiau susekti, priversti vergauti ir paisyti apribojimų.

Dar neaišku, kur yra priežastis, o kur pasekmė. Ar romus persekiojo dėl to, kad jie buvo veltėdžiai ir vagys, ar tokie jie atrodė, nes buvo priversti valkatauti ir verstis kuo bešmano?

„Klaipėda“

Skelbimai

NEKILNOJAMASIS TURTAS

COLDWELL BANKER
RESIDENTIAL BROKERAGE
VIDA M. SAKEVICIUS
Real Estate Consultant
Nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas
708-889-2148

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Šokanti čigonė. 1935 m.

AUKSINIO RUDENS ŠVENTĖ BRIGHTON PARK

„Auksinio rudens“ dalyviai iš kairės: Valerija Čepaitienė, Jonas Gradinskas, Mečys Mikutaitis, Kazys Kiellius, Marija Radzevičienė, Marija Strungienė, Emilija Gaškieienė, Eva Bazant, Antanas Lembergas ir už jo – viena vakaro organizatorių Salomėja Daulienė.

„Auksinio rudens“ šventės, įvykusios rugsėjo 17 d., teigiami atgarsiai tebeskambėjo dar ir kitą sekmadienį, renkantis bažnyčion šv. Mišioms. Daug kas, sustabdę vieną kitą rengėją, kalbėjo, kad tai buvo nuostabi šventė, graži mintis pagerbti bendruomenės saviškius. Taip, rengėjams buvo be galo džiugu tokią šventę rengti, malonu, kad tiek daug susirinko (pilna salė) pagerbti garbaus amžiaus draugų, kaimynų, giminių. O jų buvo devyni. Turėjo būti vienuolika, bet Viešpats dvi pasikvietė į daug daug iškilmingesnę pagerbimą. Tai buvo ačiū Magdalena Šulaitienė, mirusi liepos 21 d., ir Marija Šeduikienė, mirusi rugsėjo 10 d. Prisiminėme ir jas tą dieną.

Po šv. Mišių solenizantus sutiko rengėjai, prisegdami jiems ir juos palydintiems šventinę gėlę. Visiems svečiams suėjus į salę, šventės „garbės svečiai“ po trumpo kiekvieno pristatymo, muzikai linksmiai grojant, visiems plojant, iškilmingai įėjo į salę. Renginio pirmininkė Salomėja Daulienė kiekvieną apjuosė lietuviška juosta, pasveikino bučiniu.

Fotoaparatai blykčiojo — daugelis norėjo įamžinti šį momentą savo mylimo asmens gyvenime. Prieš susėdant prie stalo solenizantai nusifo-

tografavo prie šiai progai skirto torto su įrašu „Sveikiname garbingo amžiaus sulaukus. Valio! Valio! Valio!“ Po to kun. Jaunius Kelpšas, pasveikinęs garbinguosius „auksinio rudens“ svečius, paprašė pakelti šampano taures ir sugiedoti „Ilgiausių metų“. Jam palaiminus maistą ir visus susirinkusius, prasidėjo vakarėlis, kurias paruošė LB vicepirmininkas „šefas“ Vytas Senda su talkininkais. Skaniai pasivaišinę linksmomis grojant Stasei ir Vytautui Jagminams. Malonu, kad Brighton Park netrūksta dainininkų, tai netrūko ir dainavimo. Kai vieni jau pradėjo skirstytis namo, kiti, linksmi nusiteikę, vis dar apspitę muzikantus, traukė savo mėgstamiausias dainas. Buvo linksma, smagu ir gera, turint tiek gerų draugų, kaimynų, bendruomenininkų Brighton Park.

Linkime geros sveikatos mūsų „Auksinio rudens“ garbės svečiams: Ieva (Eva) Bazant, Valerijai Čepaitienei, Emilijai Gaškieienei, Jonui Gradinskui, Kaziui Keliui, Antanui Lembergui, Mečiui Mikutaičiui, Marijai Radzevičienei ir Marijai Strungienei.

Salomėja Daulienė

Šventinis tortas „auksinio rudens“ sulaukusiems.

Saulius Kuprys apie viešnagę tėvų žemėje

Nors Saulius Kuprys yra gimęs Amerikoje ir augęs Cicero lietuvių telkinyje, tėvai ir lietuviškųjų mokyklų mokytojai jam pajėgę įkvėpti lietuviškumo dvasią. Todėl dabar jį matome įvairių didžiųjų šio krašto lietuvių organizacijų vadovybėse, kai kuriose iš jų einant pirmininko pareigas.

Šią vasarą kartu su savo šeima Saulius buvo išsirengęs kelionėn į Lietuvą ir apie savo išvyką jis papasakojo ciceriečiams rugsėjo 17 d. po lietuviškų pamaldų Šv. Antano parapijos bažnyčioje.

Susirinkus į šios parapijos buvusios mokyklos, kurią Saulius lankė ir baigė, pastatą sekmadieniam tautiečių subuvimui, jis buvo paprašytas Cicero lietuvių telkinio veterano, tokių susirinkimų programos vedėjo dr. Petro Kisieliaus papasakoti tautiečiams savo išpūdžius iš tėvynės.

Apie ateitininkų kongresą

Kalbėtojas pasakojimo pradžioje nemažai laiko skyrė XV ateitininkų kongreso, įvykusio rugpjūčio 18–20 dienomis, nušvietimui. Jis ne tik šiame kongrese dalyvavo, bet netikėtai buvo pakviestas į prezidiumą ir

klausimų, liečiančių Amerikos Lietuvių Tarybos bei kitų jo atstovaujama organizacijų veiklą.

Čikagietis, šalia daugelio kitų svarbesnių susitikimų, turėjo pasimatymą ir su naujuoju JAV ambasadoriumi Lietuvoje — John A. Cloud. Pokalbio metu jis pakvietė šį žymų JAV karjeros diplomata atvykti į Čikagą.

Daug keliavo ir daug pamatė

Apsistojęs Vilniuje ir ten praleidęs nemažai laiko, Saulius stengėsi kiek galima daugiau pakeliauti po Lietuvą, kurią jaunystėje pažino tik iš tėvų bei mokytojų pasakojimų Cicero lituanistinėse mokyklose.

Lietuva jam padarė gerą įspūdį. „Aš nemačiau tokių blogų dalykų, apie kuriuos dažnai rašoma 'Draugo' pirmame puslapyje ar rodoma Arvydo Reneckio televizijoje“ — kalbėjo jis. Nors čikagietis kelionės metu užtikęs ir nelabai mielų vaizdų, tačiau jie nenustelbė gerųjų pasiūly.

Kiek kritiškų pastabų padarė dėl Valdovų rūmų, kurie jau dabar uždengia Katedros langus ir Gedinio kalno vaizdą. Aplankė ir Šv. Jurgio Kankinio bažnyčią, į kurią

XV Ateitininkų kongrese Panevėžyje. Prezidiumo nariai: Saulius Kuprys, dr. Irma Kuliavienė ir Vidas Abraitis.

Jono Kuprio nuotr.

turėjo progos pirmininkauti. Kongrese dalyvavo net 6 vyskupai, kurių vienas buvo Meksikoje gimęs Gustavo Garcia, dirbantis Čikagoje, atvykęs kartu su Cicero gimusiu ir užaugusiu, dabar Marquette Park lietuvių parapijoje dirbančiu kunigu dr. Arvydu Žygu.

Ateitininkų kongrese dalyvavo apie 450 žmonių, iš kurių apie 20 buvo iš JAV bei Kanados, jų tarpe 8 Kuprių šeimos nariai. Šiame renginyje vyravo darbinga nuotaika, ir jis buvo gerai organizuotas.

Buvo priimtas ir Lietuvos prezidento

Saulius pažymėjo, kad prezidentūroje jis buvo priimtas Lietuvos Respublikos prezidento V. Adamkaus, su kuriuo turėjęs pusvalandžio pokalbį visuomeniniais reikalais. Su Lietuvos vadovu aptarė nemažai

gana sunku patekti. Ji šiuo metu netarnauja tikintiesiems, bet priklauso Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai ir yra prikrauta knygų.

Vilniuje visur matyti „grafiti“ užrašai, nors šiaip miestas gana gerai sutvarkytas, daug naujų, modernių, didelių pastatų. Aplankė ir buvusius KGB rūmus, kuriuose dabar veikia Genocido aukų muziejus. Juose pasigedo daugelio dalykų, kurie labiau galėtų sudominti kitataučius.

Sunku čia išvardyti viską, apie ką papasakojo S. Kuprys savo pranešime Cicero lietuviams, kurie jam padėkojo stipriu plojimu. Ciceriečiai iš tiesų gali pasididžiuoti, kad jų telkinyje išaugo tokie lietuviškam darbui nusiteikę vyrai kaip S. Kuprys, kun. dr. Arvydas Žygas, dr. Petras V. Kisielius ir daugybė kitų.

Edvardas Šulaitis

Spalio 21 d. 6 val. v.
Willowbrook restorano
salėje įvyks
„Draugo“ pokylis.

Bilietus platina „Draugo“ administracija
(tel. 773-585-9500) ir
Vaclovas Momkus (tel. 773-925-6193).

Galima užsisakyti pavienes vietas ar visą stalą.

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)

Apie sarmatus ir besarmačius

Prieš tūkstantį metų pieštuose Europos žemėlapiuose randame valstybę, vadinamą Sarmatija. Ji apima didžiąją dalį Europos, driekiasi iki pat Kaukazo, iki Rusijos platybių. Jos centre randame Nemuną bei dabartinę Lietuvą. Vėlesniuose žemėlapiuose centrinėse Sarmatijos teritorijos ribose susiformuoja Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė.

Kas galėtų paneigti, kad kažkada egzistavo tokia „sarmatinga“, pagoniška valstybė, kuri delegavo savo riterių Artūrą (Artorių) padėti „sarmatyviau“ sugyventi kariaujančioms kaimyninėms valstybėms. Sarmatas Artorius, žinomas kaip karalius Artūras, subūrė Britanijos riterius prie apskritojo stalo ir mokė juos diplomatiškai siekti taikos, t.y. — tartis be kardų.

Vėliau tą Sarmatijos valstybę nukariavo besarmačiai. Besarmačiai žinojo, kad svarbiausia yra kaip nors paniekinti sarmatų savigarbą, dorą, ištrinti istorinę atmintį bei iškreipti per tūkstantmečius susiklosčiusius šeimos santykius. Jie rado žiaurų, bet garantuotą būdą — prievartauti. Ne paslaptis, kad ir dabartinės Rusijos genofondas yra itin stipriai paveiktas mongolų prievartautojų metodikos. Tik tokiu būdu buvo galima atmiešti, sunaikinti save gerbiančią tautą — masiškai prievartaujant jų moteris, kurios paskui gimdo prievartautojų tėvų vaikus, genetiškai užprogramuotus ir toliau prievartauti. Vykdamas tokią ilgalaikę genocido politiką, kai kurios buvusios Sarmatijos dalys tapo besarmatėmis ir pačios ėmė okupuoti bei prievartauti greta esančias kaimynų gentis, tautas, valstybes.

Iki šių laikų daugelio tautų pasąmonėje išliko siaubingas šūkis, kuriuo besarmačiai užkariautojai įsakdavo okupuotų šalių vyrams, sūnams prievartauti savo motinas. Net ir po tūkstantčio metų anuomet išprievartautų sarmatų ainiai vis dar negali užmiršti tos, nūnai keiksmazodžiu tapusio, mongolų karių komandos — „job...“, kuriuo būdavo įsakoma atlikti lytinį aktą su savo motina. Tai padaręs „sarmatyvas“ karzygys tapdavo besarmačiu, vergu, o jo motinai būdavo prikljuojama kita etiketė — „bletj“. Ši frazė daugelio buvusių sarmatų genetinėje sąmonėje itin gajai iki šiol, ji programuoja mąstymą net ir po tūkstantčio metų.

Itin svarbus momentas yra tai, kad motina, motušėle sarmatai vadindavo ne tik savo fizinę gimdytoją, bet ir žemę motinėle, maitinančią bei rengiančią sarmatus. Tad šūkis „job...“ tapo panieka ir savo žemei, tėvynei, kraštui, istorijai. Ėmė augti generacijos verslininkų, politikų, kurie neketino ir neketina savo motinos globoti ar ja rūpintis. Daug mieliau jie ją prievartauja bei „melžia“, nes taip yra užprogramuoti kelių populiarių nelietuviškų keiksmazodžių.

Kartais, galvojat apie Lietuvos kuriamą modernųjį meną, rašomus romanus, statomus spektaklius, režisuojamus kino filmus, o ypatingai — stebint Lietuvos televizijų programas, matosi ta pati diagnozė — tai yra besarmačių kūryba, kuriama išprievartautos tautos atstovų.

Ačiū Dievui, kad Lietuvoje egzistavo bei tebeegzistuoja ir sarmatų palikuonys — kunigaikštis Gediminas, Kristijonas Donelaitis, Simonas Daukantas, Oskaras Milašius, Konstantinas Čiurlionis, Darius ir Girėnas, daktaras Jonas Basanavičius, Vilius Orvidas... Jų pasąmonė atsiminė kitokią, neišprievartautą, dar „sarmatingą“ Lietuvos praeitį. Tokių žmonių viena kitą galime rasti ir dabartinėje Lietuvoje — pavyzdžiui, alpinistas Vladas Vitkauskas, tyliai vienas pats su Lietuvos vėliava užkopes į aukščiausią pasaulio viršūnę. Tėvas Antanas Saulaitis... Jų, be abejo, yra ir daugiau. Šis genas nėra numarintas, jis prisikelia, kai atsiranda būtinybė. Tarkim, sausio 13-osios naktį didžioji Lietuvos dalis prisiminė esą sarmatų palikuonys, bet paskui vėl greitai tą geną užmiršo.

Poetas Kazys Bradūnas yra parašęs eilėraštį apie du milžinus, tėvą ir sūnų, kurie eina abipus Nemuno, susikabinę rankomis. Sūnus pamato žmogelį su arkliu ir plūgu, ariantį žemę, pasilenkia ir klausia tėvo — kas tai? Tėvas pakelia ant delno tą žmogelį su visu jo arkliu ir paaiškina sūnui:

Vaikeli, greitai, kai mūsų šioje žemėje nebeliks, joje gyvens vien tik šie maži žmogeliai.

Norėtusi prirašyti šiai Kazio Bradūno baladei laimingą pabaigą — paskui, tėvas ir sūnus užmigo dideliam milžinkapy, žinodami, kad kada nors, kai Lietuvos žemėje atsiras daugiau sarmatos, jie prisikels.

A † A

LINUI SURDOKUI

Per anksti išėjus į negrįžtamą amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame velionio liūdinčią šeimą: motiną STASĘ, žmoną CHRISTEL ir dukterį MARIA. Dalinamės sukelta širdgėla ir skausmu.

Maldoje:

Aldona Aistienė

Elena Dambriūnienė

Nijolė Dėdinienė

Birutė ir Juozas Gailos

Jonas Kardokas

Teresė ir Algimantas Landsbergiai

Genė ir Kazys Vasaičiai

Roma ir Egidijus Žilioniai

MOKYKIMĖS ANGLIŠKAI

Paruošia Aušrelė Sakalaitė

Hundred thirty fifth lesson. (Handred thiori fifth lesan) — Šimtas trisdešimt penkta pamoka.

Buying furniture. (Bajing fiurnicer) — Perkant baldus.

Since my kids are almost grown, I would like to replace some of my furniture. (Sins mai kids ar olmoust groun, ai uod laik tū ripleis sam af mai fiurnicer) — Kadangi mano vaikai jau beveik užaugę, norėčiau pakeisti kai kuriuos savo baldus.

I really like the furniture you have, what made you decide to replace some of it? (Ai ryli laik tha fiurnicer jū have, uoat meid jū disaid tū ripleis sam af it) — Man tikrai patinka baldai, kuriuos dabar turi, kodėl apsisprendei jų dalį pakeisti?

The kids were really rough on it when they were little, I would like some new furniture that hasn't been abused. (The kids uer ryli raf an it uen thei uer litl, ai uod laik sam nju fiurnicer thet heznt bin abjūzd) — Kai vaikai buvo maži, tikrai „baldų nesaugojo“, norėčiau įsigyti baldus, kurie nėra apgadinti.

Which of your furniture are you planning to replace? (Uič af jūr fiurnicer ar jū plėning tū ripleis) — Kuriuos savo baldus ruošiesi pakeisti?

I want to replace the soft furniture, my sofa and both easy chairs. (Ai uant tū ripleis tha saft

friuničēr, mai sofa ęnd bouth yzi čērs) — Aš noriu pakeisti minkštuočius baldus — sofą ir fotelius.

I think they are so pretty, why get new ones? (Ai think thei ar sou priti, uai get nju uons) — Aš manau, kad jie labai gražūs, kam pirkti naujus?

If you only knew how many times the kids spilled drinks and food on them you wouldn't think that they are so pretty. (If jū onli niū hau meni taims the kids spild drinks ęnd fūd an them jū uodnt think thet thei ar sou priti) — Jeigu žinotum, kiek kartų vaikai ant jų išpylė gėrimus ar maistą, negalvotum, kad jie tokie gražūs.

I sure can't tell that there is anything wrong with them, what are you going to do with the old ones when you get the new? (Ai šiur kent tel thet thēr iz enithing rong uith them, uat ar jū going tū dū uith tha old uons uen jū get tha nju) — Man vis tiek neatrodo, kad jiems ko trūksta, ką manai daryti su senaisiais, kai gausi naujus?

I am going to put them in my basement, that way when the kids have company, they will have something to sit on. (Ai em going tū put them in mai beisment, uen the kids hev kampani, thei uil hev samthing tū sit an) — Aš juos padėsiu rūsyje, kai vaikai turės svečių, bus kur atsisėsti.

Internete — ECB statistinių duomenų saugykla

Europos centrinis bankas pradėjo teikti savo Statistinių duomenų saugyklos paslaugą internete. „Ši nauja paslauga skirta finansų rinkų dalyviams, žurnalistams, kitiems įvairių statistikos duomenų vartotojams“, — sakė Lietuvos banko Statistikos departamento direktoriaus pavaduotojas Vincas Daukšas.

Kaip aiškina Europos centrinis bankas pranešime spaudai, saugykloje pateikiamos funkcionalios ir lengvai naudojamos sąsajos, leidžiančios vartotojams greitai surasti, pateikti, pavaizduoti diagrama ir atsisiųsti euro zonos duomenis, o kai kuriais atvejais taip pat ir pagal šalis paskirstytus duomenis. Pateikiami keli,

pritaikyti skirtingų vartotojų poreikiams prieigos metodai. Tai paprastos interaktyvios diagramos tinklaraštyje, galinga paieškos sistema, hierarchinė navigacija ir realiu laiku atnaujinamos lentelės Europos centrinio banko statistiniuose leidiniuose (Mėnesinio biuletenio ir Statistikos žurnalo skyrius „Euro zonos statistika“). Duomenų rinkiniai suteikia vartotojams galimybę pritaikyti prieigą prie statistikos pagal savo poreikius. Duomenys ir jų aprašymai pateikiami darniai ir integruotai, taip užtikrinant geresnę Europos centrinio banko statistikos suprantamumą ir prieinamumą. Standartinės transformacijos leidžia atlikti pap-

rastą duomenų analizę. Duomenis galima lengvai atsisiųsti į standartinis programines įrangos paketus ir XML bei tekstiniu formatu.

Europos centrinio banko statistinių duomenų saugyklą prieinama adresu <http://sdw.ecb.int>. Smulkesnė informacija apie jos funkcijas pateikiama šios priemonės skyriuje

„Pagalba“.

Lietuvos bankas, kaip kiti Europos Sąjungos nacionaliniai centriniai bankai, teikia Europos centriniam bankui tam tikrus statistikos duomenis ir jie naudojami rengiant statistikos apžvalgas.

Ryšių su visuomene skyrius

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Šv. Mišios lietuvių kalba a.a.** Petrus Žemaitaitienės 6-osioms mirties metinėms paminėti bus aukojamos rugsėjo 30 d. 5 val. p.p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje (Marquette Park). Ji palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse (62 sek., 20 blokas, 25 sklypas, 11 kapas pietų puseje). Mirusiosios šeima kviečia visus prisiminti a.a. Petrą savo maldose.

◆ **Kun. A. Paliokas, SJ, paskutines** šv. Mišias Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje atnašaus spalio 1 d. Nuo spalio 2 d. tarnystę misijoje pradeda tėvas Antanas Saulaitis, SJ.

◆ **Švento Kazimiero seselių** rėmėjos rengia pokylį seselėms paremti. Šiemet seselės kazimierietės švenčia Kongregacijos įsteigimo 100 metų sukaktį ir 87 metų sukaktį nuo seselių rėmėjų organizacijos įsikūrimo pradžios. Maloniai kviečiame visus seselių rėmėjus, draugus, pažįstamus spalio 1 d., sekmadienį, atvykti į „Hilton“ viešbutį, esantį Cicero ir 94-os gatvės sankryžoje, Oak Lawn. Pokylio pradžia — 1:30 val. p.p. Bus ilgamečių rėmėjų pagerbimas, įdomi programa, skanus maistas, loterija. Vietas prašome užsisakyti tel. 773-776-1324 (ses. Genovaitė).

◆ **Spalio 7 d., šeštadienį, 7 val. v.** Jaunimo centre, 5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, vyks muzikos grupės „Delfinai“ koncertas. Kviečiame visus atvykti. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

◆ **Spalio 8 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p.** Lietuvių dailės muziejuje, PLC (14911 127th Street, Lemont, IL 60439) vyks literatūrinė popietė „Medicina ir literatūra“. Popietėje įvadinį žodį tars dr. K. Ambrozaitis. Po to įvyks poeto dr. Antano Lipskio poezijos knygos „Mėlynoji delčia“ suktuvės. Knygą pristatys „Draugo“ vyr. redaktorė D. Bindokienė. Poeziją skaitys Jūratė Jankauskaitė-Zubienienė. Apie poeto dr. Jono Šalnos kūrybą kalbės poetė Julija Švabaitė-Gylienė. Apie dr. Rimvydo Sidrio knygą „Lietuvis žvelgia į Orientą“ kalbės poetas dr. Vainis Aleksa. Popietės metu ir vėliau vyks dailininko dr. Antano Lipskio tapybos darbų paroda. Apie dailininko kūrybą žodį tars menininkas Algimantas Kezys. Meninę programą atliks Praurimė Ragienė, akompanuos pianistė Olivija Urbonaitė. Po programos vaisės. Lietuvių rašytojų draugija maloniai kviečia visus atvykti į šią popietę.

◆ **Lietuvos Vyčių organizacija** maloniai kviečia lietuvišką visuomenę ir visas organizacijas gausiai dalyvauti jų užprašytose specialiose šv. Mišiose š. m. spalio 8 d., sekmadienį, 2 val. p.p., Washington, DC, skirtose 40 metų sukaktį nuo Šiluvos Mergelės Marijos koplyčios įkūrimo Nacionalinėje Nekalto Prasidėjimo katedroje (National Shrine of the Immaculate Conception). Dėl išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į LV organizacijos Lietuvių kalbos ir kultūros pirmininkę Julia Schroder, 107 Stanley Dr., Centereach, NY 11720. Tel. 631-467-3747.

◆ **Blynai, blynai, blynai.** Geriausios šeimininkės — Jaunimo centro Moterų klubo narės juos keps spalio 8 d., sekmadienį, nuo 9 val. r. Jaunimo centro kavinėje. Kviečiame visus paragauti, jei skanūs, valgykit po dvi porcijas, jei nelabai — niekam nesakykit! Lauksime visų.

◆ **Rašytojo Antano Vaičiulaičio** 100-mečio paminėjimas vyks spalio 14 d., šeštadienį, 6 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Pagrindinė kalbėtoja — Virginija Paplauskienė, Kauno Maironio lietuvių literatūros muziejaus Lietuvių išieivų skyriaus vedėja. Į Čikagą dalyvauti minėjime atvyksta rašytojo duktė Joana Vaičiulaitytė-Buivienė. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

◆ **Amerikos lietuvių katalikų** kongresas vyks spalio 20-22 dienomis Čikagoje, Marijos gimnazijoje Marquette Park. Kongresą rengia išieivijos katalikų organizacijos ir institucijos apjungianti Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacija, šiemet švenčianti savo šimtmetį. Katalikų federacija buvo įkurta 1906 metais Wilkes Barre, Pennsylvania. Kongreso renginiuose bus paminėtas federacijos veiklos šimtmetis, federacijos įkurtos jaunimo stovyklos „Dainava“ 50-metis ir 40 metų nuo Federacijos iniciatyva Šiluvos Marijos koplyčios Nekalto Prasidėjimo bazilikoje, Washington, įrengimo.

◆ **Seselės Laimutė ir Pranciška** Lemonte ruošia sakramentams vaikus ir suaugusius. Tel. pasiteiravimui: 630-243-1070.

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆ **Rugsėjo 30 - spalio 1 dienomis** Los Angeles, CA, vyks „Lietuvių dienos 2006“. Renginiai Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos salėje, 2718 St. George Street, Los Angeles, CA, vyks šeštadienį nuo 11 val. r. iki 5 val. p.p., sekmadienį — nuo 11:30 val. r. iki 5 val. p.p., Programoje dalyvauja: šokių grupė „Gyvtaras“ bei kanklių ansamblis „Gintaras“ iš Toronto, muzikos grupė „Skamp“ ir Vytautas Kernagis iš Lietuvos. Tel. pasiteiravimui: 818-701-7977.

Čikagos tarptautinių filmų festivalis

42-asis Čikagos tarptautinių filmų festivalis vyks spalio 5–19 dienomis. Festivalio metu bus parodyta 98 meniniai, 33 trumpametražiniai ir 14 dokumentinių filmų, kuriuos į festivalį atvežė kino menininkai iš 30 šalių. Į festivalį atvežti dar niekur nerodyti filmai.

Kino filmai bus rodomi trijose salėse: „AMC River East 21“, 322 E. Illinois Street; „Landmark's Century Centre Cinema“, 2828 N. Clark Street ir „Thome Auditorium“, 375 E. Chicago Ave.

Festivalio atidarymas vyks spalio 5 d. „Chicago Theatre“, 175 N. State Street.

Bilietai pardavinėjami nuo rugsėjo 22 d. tel. 312-902-1500 arba tinkl. www.ticketmaster.com Daugiau informacijos galite gauti paskambinę tel. 312-332-FILM arba apsilankę tinklalapyje: www.chicagofilmfestival.com

Lietuviškos parapijos yra gyvieji išieivijos dvasinio bei tautinio ugdyimo židiniai. Kiekvieną spalio mėnesio sekmadienį Čikagos arkivyskupijoje skaičiuojami šv. Mišių lankytojai. Čikagos apylinkėse veikia keturios lietuviškos šventovės, kur galime melstis ir bendrauti. Todėl visus, ypač naujai atvykusius, kviečiame ir raginame gausiai dalyvauti šv. Mišiose Jums artimiausioje lietuviškos parapijos bažnyčioje, kur po šv. Mišių galėsime susiburti ir pabendrauti. Mūsų aktyvus dalyvavimas padės išsaugoti šiuos lietuviškus židinius dabatinei ir ateinančioms kartoms.

Sekmadieniais Šv. Mišios lietuvių kalba vyksta:

Šv. Antano parapijos bažnyčioje (Cicero), 1510 S. 50th Ave., Cicero, IL, — 9 val. r.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje (Marquette Park), 6858 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL, — 8 val. r. ir 10:30 val. r.

Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos bažnyčioje (Brighton Park), 2745 W. 44th Street, Chicago, IL, — 10 val. r.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje (Lemont), 14911 127th Street, Lemont, IL, — 9 val. r., 11 val. r. ir 6 val. v.

Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacija

Spaudos apžvalga

LITUANUS

THE LITHUANIAN QUARTERLY VOLUME 52:3 (2006)

IN THIS ISSUE:

BETWEEN ORGANIZATION AND INFORMALITY: A FEW PAGES FROM THE HISTORY OF SANTARA-ŠVIESA

CULTURE IN ADVERSITY: THE LITHUANIAN DP EXPERIENCE

FORMS OF POLITICAL EXPRESSION IN THE LITHUANIAN COMMUNITY OF CANADA (1973-1990)

THE EXPERIENCES OF LITHUANIAN EXILE: BETWEEN LOSS AND DISCOVERY

AFGHANISTAN 1985-2005: A PHOTOGRAPHIC ESSAY

REWRITING THE CANON: THE NATURE OF THE POLITICAL IN CONTEMPORARY LITHUANIAN THEATER

BOOK REVIEWS

UPCOMING EVENTS

Pasirodė naujas, dažais kvepiantis „Lituanus“ žurnalo numeris. Kaip visada jame gausu įdomios medžiagos. Daivos Dapkutės straipsnis „Between Organization and Informality: a Few Pages from the History of Santara-Šviesa“ — tai pasa-

kojimas apie šio sambūrio istoriją, kuri prasidėjo nuo „Šviesos“ (įsikūrė 1946 m. Vokietijoje) ir „Santaros“ (įsikūrė 1954 m. JAV) susijungimo.

Archyvaras Linas Saldukas rašinyje „Culture in Adversity: the Lithuanian DP Experience“ pasakoja apie po II pasaulinio karo į JAV atvykusių lietuvių įsikūrimo ir gyvenimo patyrimus.

Giedrius Jankauskas straipsnyje „Forms of Political Expression in the Lithuanian Community of Canada (1973-1990)“ rašo, kaip po Nepriklausomybės į Kanadą atvykę lietuviai įsitraukia į politinį Kanados gyvenimą.

Žurnalo puslapiuose fotografas Jonas Dovydenas, kurio fotografijų paroda neseniai atidaryta ir Čikagos kultūros centre, pasakoja apie tai, ką jis pamatė Lietuvoje ir Afganistane. Žurnale publikuojamos autoriaus nuotraukos.

Rasite ir kitų įdomių straipsnių. Žurnalas leidžiamas keturis kartus per metus. Metinė prenumerata — 20 dol.

Ar jau baigėsi atostogų metas?
Gal lankėtės Hawaii salose?
Kiek gražių prisiminimų!

Grupė „The Royal Polynesians“

Čikagos Lietuvių Moterų klubo narės kviečia visus į lietuvišką „Lau“ popietę sekmadienį, spalio 15 d., „Camelot“ restorano, 8624 W. 95th Street, Hickory Hills, IL, salėje.

Jaunesniems ir vyresniems tinkanti programa, kurią atliks grupė „The Royal Polynesians“, „wahines“ (merginos) Kukana, Zinnia, Tifa ir grupės vadovas Pesi, leis pasvajoti, prisiminti ir skatins ruošti naujoms kelionėms.

Pasilsvečiavimas — 11 val. r.
Pietūs — 12 val. p.p.

Programa — 1:30 val. p.p.
Vietas galite užsisakyti paskambinę tel. 708-974-2946 (Irena Narbutienė).
Lauksime!

Skelbimas

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

„DRAUGAS“

vienintelis lietuviškas dienraštis už Lietuvos ribų. Vienintelis lietuviškas laikraštis, kuris kasdien pasiekia JAV lietuvių visuomenę.

www.draugas.org